

نشریه خبری، اطلاع رسانی و فرهنگی
آستان عبدالعظیم حسنی علیه السلام و مؤسسه علمی-فرهنگی دارالحديث
شماره ۷۷ ■ بهمن و اسفند ۱۳۹۶

معاونت فرهنگی و هنری

آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام

صاحب امتیاز: مؤسسه علمی-فرهنگی دارالحديث

مدیرمسئول: دکتر محمدتقی سبحانی نیا (معاون فرهنگی و هنری)

سردبیر: حسین پورشریف

همکاران: موسی اشکوری، حمیدرضا ایزدی
محسن حاجی رضایی، روح الله مهپور

طراح جلد و صفحه آرا: حسن فرزنانگان

پایگاه های اطلاع رسانی: www.darolhadith.org

www.hadith.net ■ www.abdolazim.com

پست الکترونیک: mohaddeth@hadith.ir

نشانی: قم، بلوار ۱۵ خرداد، چهارراه نوبهار، بعد از شهرک جهاد،

مؤسسه علمی-فرهنگی دارالحديث، نشریه محدث.

صندوق پستی: ۳۷۱۸۵-۴۱۵۶

تلفن: ۰۲۵-۳۷۱۷۶۲۸۶ ■ ۰۲۵-۳۷۷۸۵۰۵۰ دوزنگاز

حوزه
ریاست

ابراز قدردانی آیت الله العظمی سبحانی از احیای کتاب شریف «الکافی»

حضرت آیت الله سبحانی با ابراز خرسندی از تصحیح کتاب شریف «الکافی»، توسط آیت الله محمدی ری شهری، تصحیح «کتاب من لا یحضره الفقیه» را نیز خواستار شد. آیت الله ری شهری با اشاره به طرح تصحیح کتاب «من لا

یحضره الفقیه» شیخ صدوق اظهار کرد: این فعالیت علمی در راستای یک کلان پروژه کلی با عنوان «تصحیح کتب اربعه شیعه» است که تقریباً به نیمه رسیده است. در پایان آیت الله العظمی سبحانی یک دوره ده جلدی کتاب

تأکید آیت الله ری شهری بر توسعه فضای سبز

تولیت آستان حضرت عبدالظیم علیه السلام، در تاریخ پانزدهم اسفندماه پس از کاشت نهال، در جوار دو شهید گم نام مدفون در مؤسسه دارالحدیث، سنت درختکاری را یکی از سنن مورد توجه اهل بیت علیهم السلام برشمرد و افزود: در ویرایش جدید کتاب «میزان الحکمه»، در بخش محیط زیست، روایات

اهل بیت علیهم السلام در این باره به تفصیل مطرح شده است. رئیس دانشگاه قرآن و حدیث، با اشاره به اهمیت و برکات منابع طبیعی افزود: شرایط اقلیمی کشور به گونه ای است که باید همه مردم در زمینه کاشت نهال همت بگمارند.

ایشان پس از قرائت فاتحه بر مزار شهدای گم نام، در جمع دانشجویان دانشگاه قرآن و حدیث گفت: برگزاری مراسم معنوی توسط دانشجویان بسیجی با عنوان «سه شنبه های مهدوی» در کنار قبور مطهر شهدای گم نام، کار قابل قبولی است.

همگرایی میان آستان‌های مقدّس، یک ضرورت است

اسلام گفتند: امیدوارم اجلاس اعتبار مقدّسه در کاظمین، زمینۀ همگرایی و همکاری میان آستان‌های مقدّس را بیش از پیش فراهم کند.

دارالحدیث برگزار شد. گفتنی است، نمایندگان اعتبار مقدّس جهان اسلام از جمله آستان‌های مقدّس رضوی، حرّمین عسکرین علیهم السلام، کاظمین، نجف، کربلا، حضرت معصومه علیها السلام و عبدالعظیم حسنی، در این مراسم حضور داشتند.

در ادامه، شیخ عدی حاتم حسن الکاظمی، قائم مقام عتبه کاظمیه، ضمن دعوت رسمی از آیت الله ری شهری برای حضور در سومین اجلاس اعتبار مقدّسه جهان اسلام، گزارشی از برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته ارائه کرد.

این نشست، در تاریخ شانزدهم اسفندماه در مؤسسه علمی-فرهنگی

آیت الله ری شهری استفاده از تجربیات اعتبار مقدّس را در جهت هم‌افزایی و وحدت بخشی، لازم و ضروری دانست.

رئیس مؤسسه علمی-فرهنگی دارالحدیث در دیدار قائم مقام عتبه کاظمیه، با تأکید تولیت‌های اعتبار مقدّسه بر توسعه و تعمیق همکاری‌ها در اجلاس اعتبار مقدّسه جهان

بازدید جمعی از بانوان فرهیخته خراسان رضوی از مؤسسه دارالحدیث

سبک زندگی دینی عنوان کرد و افزود: سبک زندگی ملی به سبک راهبردهای اجرایی اسلام در زمینۀ تکریم و تعالی خانواده توسط حجت الاسلام والمسلمین پسندیده برای مهمانان ارائه شد.

برنامه زندگی ملی به سبک رضوی برای زائران و مجاوران حرم ثامن الحجج امام رضا علیه السلام تبیین شده و خدمات آموزشی، مشاوره و حمایت‌های اجتماعی فراهم می‌کند.

پنجاه نفر از بانوان مرکز امور خانواده و خادم‌یار آستان قدس رضوی، در تاریخ بیست و بهمن ماه از مؤسسه علمی-فرهنگی دارالحدیث بازدید کردند.

مهمانان در قالب طرحی با عنوان «زندگی ملی به سبک رضوی» و با هدف آشنایی با فعالیت‌های پژوهشی دارالحدیث در این حوزه با رئیس پژوهشکده اخلاق و روان‌شناسی اسلامی، دیدار و گفتگو کردند.

حجت الاسلام رزم‌آرا مدیر طرح زندگی ملی، در گفتگو با خبرنگار ما، هدف از این نشست را آشنایی با شیوه‌های آموزشی علمی و پژوهشی

پژوهشگاه
قرآن و
حدیث

برگزاری نهمین جلسه شورای هماهنگی مراکز پژوهشی حوزوی در پژوهشگاه قرآن و حدیث

«دانش نامه قرآن و حدیث» است که در حال حاضر هجده جلد از آن منتشر شده و تا جلد ۲۵ این دانشنامه نیز در شرف انتشار است.

قائم مقام پژوهشگاه قرآن و حدیث در ادامه به معرفی پژوهشکده کلام اهل بیت علیهم السلام، پژوهشکده تفسیر اهل بیت علیهم السلام و پژوهشکده اخلاق و روان شناسی اسلامی پرداخت.

در ادامه، بررسی برگزاری جلسه هم اندیشی مدیران مراکز پژوهشی در سال ۹۷، در دستور کار اعضای شورای هماهنگی مراکز حوزوی قرار گرفت.

در پایان این جلسه، اعضای جلسه از آثار منتشر شده در دو سال اخیر پژوهشگاه بازدید کردند.

از سال ۷۴ فعالیت خود را هم زمان با تأسیس مؤسسه علمی- فرهنگی دارالحدیث آغاز کرد و در سال ۹۲ با دریافت مجوز رسمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به فعالیت خود ادامه داد.

حجت الاسلام دکتر برنجکار اظهار داشت: پژوهشگاه قرآن و حدیث از چهار پژوهشکده و دوازده گروه پژوهشی تشکیل شده است که حاصل تلاش تمامی پژوهشگران، در قالب کتاب و مقالات علمی منتشر می شود.

وی افزود: پژوهشکده علوم و معارف حدیث، قدیمی ترین پژوهشکده این پژوهشگاه است و مهم ترین آثار این پژوهشکده،

نهمین جلسه شورای هماهنگی مراکز پژوهشی حوزوی، در تاریخ دهم اسفندماه با حضور اعضای این شورا در سالن جلسات مؤسسه علمی- فرهنگی دارالحدیث برگزار گردید.

حجت الاسلام دکتر رضا برنجکار، قائم مقام پژوهشگاه قرآن و حدیث در ابتدای جلسه گفت: مؤسسه علمی- فرهنگی دارالحدیث در سال ۷۴ با رویکرد پژوهشی تأسیس شده است. با اوج گرفتن فعالیت ها، دانشگاه و پژوهشگاه قرآن و حدیث نیز راه اندازی شد و به مرور زمان، بخش هایی دیگر نیز به مؤسسه علمی- فرهنگی دارالحدیث اضافه گردید.

وی افزود: پژوهشگاه قرآن و حدیث

شایسته تقدیر شدن آثار پژوهشگاه قرآن و حدیث در سی و پنجمین دوره جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی

شایسته های تقدیر این همایش، معرفی شدند.

در گروه «دین» در قسمت علوم قرآنی در بخش ترجمه، دو کتاب از

در تاریخ هجدهم بهمن ماه ۹۶، با حضور دکتر حسن روحانی، رئیس جمهوری ایران در تالار وحدت برگزار شد و برگزیدگان و

مراسم سی و پنجمین دوره جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران و بیست و پنجمین دوره جایزه جهانی کتاب سال،

پژوهشگاه قرآن و حدیث با عنوان «تفسیر امامیه در پژوهش‌های غربی»، تألیف تاد لاوسن، رابرت گلیو و... ترجمه محمدعلی طباطبایی در ۴۱۶ صفحه و کتاب «قرآن‌شناسی امامیه در پژوهش‌های غربی»، تألیف آرتر جفری، اتان کلبگ و... ترجمه محمدعلی طباطبایی در ۳۱۱ صفحه به عنوان اثر شایسته تقدیر

سی و پنجمین دوره جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی معرفی شدند. همچنین در بخش «کلام» از بین شش آثار راه یافته به مرحله نهایی داوری، کتاب «جستارهایی در مدرسه کلامی بغداد» از آثار پژوهشگاه قرآن و حدیث، تألیف جمعی از نویسندگان در ۶۵۷ صفحه به عنوان اثر شایسته تقدیر

سی و پنجمین دوره جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی شناخته شد. کتاب «غیر قرآن از نظریه تا تفسیر» از آثار دانشگاه قرآن و حدیث، تألیف علی راد در ۲۸۳ صفحه در بخش علوم قرآنی نیز به عنوان اثر شایسته تقدیر سی و پنجمین دوره جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی معرفی شد.

ارائه بیش از صد اثر از پژوهشگاه قرآن و حدیث در پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب دین و سیزدهمین نمایشگاه کتاب استان قم

پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب دین و سیزدهمین نمایشگاه کتاب استان قم با حضور ناشران کشورهای اسلامی و مراکز پژوهشی و آموزشی و ناشران عمومی استان، از تاریخ بیست و ششم بهمن ماه تا پنجم اسفندماه در مصالای قدس برگزار شد.

معرض بازدیدکنندگان قرار گرفت. در غرفه پژوهشگاه قرآن و حدیث، آثاری همچون «سیره پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم»، «دانش نامه امیرالمؤمنین (علیه السلام)»، «دانش نامه امام حسین (علیه السلام)»، «دانش نامه مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف»،

«دانش نامه قرآن و حدیث» و... از تألیفات آیت الله ری شهری و پژوهشگران این پژوهشگاه ارائه شد. همچنین نرم افزارهای چند رسانه‌ای «حدیث اهل بیت (علیهم السلام)»، «میزان الحکمه» و «ثارالله» معرفی شدند.

در این نمایشگاه، مهم‌ترین آثار و دستاوردهای پژوهشی چهار پژوهشکده علوم و معارف حدیث، کلام اهل بیت (علیهم السلام)، تفسیر اهل بیت (علیهم السلام) و پژوهشکده اخلاق و روان‌شناسی اسلامی پژوهشگاه قرآن و حدیث در

برگزاری نشست «امکان‌سنجی طراحی اصول عملیه در اخلاق کاربردی»

نشست «امکان‌سنجی طراحی اصول عملیه در اخلاق کاربردی» در تاریخ سوم بهمن‌ماه ۹۶ به همت گروه اخلاق کاربردی پژوهشکده اخلاق و روان‌شناسی اسلامی پژوهشگاه قرآن و حدیث برگزار شد.

حجت‌الاسلام دکتر هادی کمال عزت، در ابتدای این جلسه گفت: سؤال از رابطه فقه و اخلاق، ذهن بسیاری از اخلاق‌پژوهان را در دوره معاصر به خود مشغول کرده است و از تبیین مطلق تا عینیت را در دیدگاه‌های طرح شده می‌توان یافت. یکی از ابعاد این سؤال می‌تواند مقایسه روش‌شناسی استنباط در فقه احکام و فقه احکام باشد. در این باب، وظیفه اصول فقه به عنوان علمی آلی بر اساس تعریف مشهور و موضوعات و مسائلی که برای آن در نظر گرفته شده، راهنمایی در مسیر دستیابی مکلف به واقع یا آن چیزی است که حجیت و معذرت را در مرحله نظر و عمل به دنبال داشته باشد.

عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث افزود: این دانش، دستگاه استنباط خود را بر پایه فرض وجود مولایی واجب‌الاطاعة که از مسیر عقل و نقل می‌توان به خواست او راهنمایی شد، بنا گذاشته است و مباحث خود را در ارتباط با همین دو منبع و روش استنباط از آن سامان داده است و در نهایت، برای حالت شک و حیرت در موضوع یا حکم، اصولی را که در شرعی یا عقلی بودن آن اختلافاتی وجود دارد، به عنوان راه برون‌رفت، پیشنهاد کرده است. مدیر گروه اخلاق دانشگاه مجازی المصطفی(ص) در ادامه تصریح کرد: حال سؤال اصلی این است که می‌توان برای مواردی که در کاربردی و تطبیق استدلال‌ها، اصول، ارزش‌ها و ایده‌آل‌های اخلاقی در باره رفتارهای اخلاقی، اعم از رفتارهای فردی و اجتماعی به دوراهی و حیرت رسیدیم، اصولی را به عنوان قواعد عام جهت رفع این ابهام، پیشنهاد کنیم و اگر پاسخ مثبت است روش کار در استخراج این اصول چیست و شباهت‌ها و تفاوت‌های احتمالی اصول فقه اخلاق و اصول فقه احکام در این باره کدام اند.

برگزاری نشست «کارکرد توجه به اهداف شریعت در اخلاق کاربردی»

نشست علمی «کارکرد توجه به اهداف شریعت در اخلاق کاربردی» در تاریخ هشتم بهمن‌ماه ۹۶ به همت گروه اخلاق کاربردی در پژوهشگاه قرآن و حدیث برگزار شد. در این نشست، حجت‌الاسلام حسین پسندیده، در مقدمه این بحث گفت:

قبلاً در جلسات مختلف دیگری، رابطه مقاصد شریعت و اخلاق، امکان‌سنجی طرح اصول عملیه در اخلاق کاربردی، بررسی تمایزات فقه و اخلاق بررسی شده است، هرچند به صورت کامل و دقیق نبوده است؛ اما این پرسش اصلی همچنان به قوت خود باقی است که «نسبت اخلاق اسلامی با فقه چیست؟ پژوهشگر گروه اخلاق کاربردی تصریح کرد: اگر در یافتن نسبت فقه و اخلاق، ابتدا به سراغ ابواب فقهی برویم که حدود پنجاه باب است، واز میان تقسیم‌بندی‌های صورت گرفته، شایع‌ترین آنها را مورد ملاحظه قرار

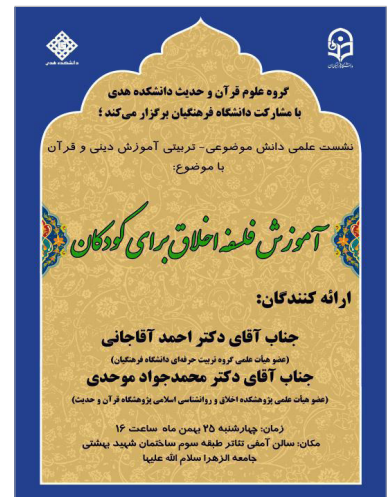
دهیم که دسته‌بندی محقق حلی در شرایع است، با چهار بخش اصلی مواجه می‌شویم: عبادات، عقود، ایقاعات و احکام. البته تقسیم‌بندی‌های دیگری نیز وجود دارد. در ارتباط با موضوع مورد بحث ما، جدای از ملاک تقسیم‌بندی ابواب، تعداد آنها، مبتنی بر نص یا

اجتهادی بودن آنها و... بررسی علت فقدان ابواب اخلاقی است. وی افزود: در توجه به اهداف شارع، یا نص به هر صورت موجود است یا نیست. اگر موجود باشد با استفاده از تنقیح مناط یا الغای خصوصیت، می‌توان به هدف شارع رسید و آن را فهم کرد. اگر نص

موجود نباشد، با این حال می‌توان از نصوص مرتبط، هدف شارع را تا حدود زیادی استنباط کرد و بر اساس آن عمل نمود. در ادامه، مطالب ذکر شده، مورد بحث و گفتگوی حضار قرار گرفت.

برگزاری نشست «فلسفه اخلاق برای کودکان؛ واقع‌گرایی یا ناواقع‌گرایی»

نشست علمی «فلسفه اخلاق برای کودکان؛ واقع‌گرایی یا ناواقع‌گرایی»، در تاریخ هفدهم بهمن ماه ۹۶ به همت گروه اخلاق کاربردی در پژوهشگاه قرآن و حدیث برگزار شد.

در این نشست، دکتر محمدجواد موحدی، در مقدمه بحث گفت: در ابتدا مروری خواهیم کرد بر مطالب گفته شده در نشست اول: فابک. در

آن نشست، پس از اشاره به دلایل و چگونگی شکل‌گیری برنامه فلسفه برای کودکان (فبک) و مزایای این برنامه، بیان شد که ما در پروژه فابک به دنبال تقویت اندیشه‌ورزی اخلاقی در کودکان هستیم؛ لذا هدف اصلی فابک، عبارت است از: «ساده‌سازی و تسهیل فلسفه اخلاق به شکل مصداقی و موردی با استفاده از ابزارهای مختلف با توجه به رده سنی کودکان».

دبیر گروه اخلاق کاربردی، در قسمت اول از بخش دوم سخنرانی خود تصریح کرد: در این جلسه، موضوع اصلی بحث و بررسی ما «انتخاب مبنای اخلاقی در تسهیل فلسفه اخلاق برای کودکان» است؛ لذا در ابتدا مروری اجمالی خواهیم داشت بر مبنای اخلاقی. اگر مبنای اخلاقی عبارت باشد از «بنیاد و شالوده مفاهیم و ارزش‌های اخلاقی»،

بر این اساس، در تقسیم پژوهش‌های اخلاقی بر اساس روش، به اخلاق توصیفی، اخلاق هنجاری، فرائض و اخلاق کاربردی، سروکار ما با فرائض خواهد بود. دیدگاه‌های موجود در فرائض به دو دسته کلی واقع‌گرایی یا شناختی و ناواقع‌گرایی یا غیرشناختی تقسیم می‌شوند. از مؤلفه‌های اصلی این دو دیدگاه می‌توان اشاره کرد به کشف یا جعل ارزش‌های اخلاقی، وابستگی یا عدم وابستگی ارزش‌های اخلاقی به احساسات و عواطف ما، اخباری و انشایی بودن گزاره‌های اخلاقی و... .

عضو هیئت علمی گروه اخلاق کاربردی، در قسمت دوم از بخش دوم سخنرانی خود افزود: حال به شکل موردی و مصداقی، به بررسی تأثیر انتخاب مبنای اخلاقی در نحوه تصمیم‌گیری و انتخاب اخلاقی کودکان

خواهیم پرداخت. هدف اصلی این قسمت از بحث ما این است که با تسهیل فرایند اندیشه‌ورزی اخلاقی، کودکان را متوجه زوایای مختلف تصمیم‌گیری‌ها و انتخاب‌های اخلاقی کرده و راه را برای آنها در رسیدن به تصمیم و انتخاب درست هموار کنیم. در این جلسه، هر کدام از مبانی اخلاقی واقع‌گرایی و ناواقع‌گرایی را بر اساس مؤلفه‌های اصلی که برای آنها بر شمرده‌ایم، در سه موضوع «زشت و زیبا، عدالت و بی‌عدالتی، خشونت و عدم خشونت» بررسی و سپس، در مورد مطالب ذکر شده، بحث و گفتگو خواهیم کرد.

برگزاری نشست «نقش هیجان‌ها در ارزیابی فاعل اخلاقی»

(مانند احساس گناه) و ۲. مستلزم «درک و نگرانی» نسبت به حالت عاطفی شخص دیگر است (مانند همدلی).

وی بیان کرد: این‌که چگونه هیجان‌ها اخلاقی‌راهی برای ارزیابی فاعل اخلاقی هستند، از طریق توجه به دو مطلب مهم است: ۱. رابطه هیجان‌ها اخلاقی و سلامت روان: پژوهش‌های تجربی و ۲. رابطه هیجان‌ها اخلاقی و سطح تحول و سازش‌یافتگی روان‌شناختی.

دکتر تبیک در پایان جلسه، نیز به بیان مدل تحولی انگیزش دینی بر اساس شاخص‌های مراتب روح، مراتب معرفت، و مراتب طرحواره‌های هیجانی پرداختند.

سپس، مطالب ذکر شده، مورد بحث و گفتگوی حضاران قرار گرفت.

پژوهشگر گروه روان‌شناسی اسلامی تصریح کرد: از الگوهای روان‌شناختی اخلاق می‌توان به چهار الگوی زیستی، تکاملی، روان‌تحلیل‌گری، شناختی- رشدی و رفتاری اشاره کرد. پژوهش‌های مربوط به هیجان‌ها اخلاقی، به دو دلیل احیا شد: برجسته‌سازی شکاف میان استدلال و عمل اخلاقی و گسترش پژوهش‌های مربوط به هیجان‌ها مثبت اخلاقی. وی ادامه داد، این دو دلیل را توضیح داد و تعریف خود را از هیجان‌ها اخلاقی این‌گونه بیان کرد: هیجان‌ها «خودهشیار»، «خودارزیابانه»، یا «معطوف به دیگران» در پاسخ به موقعیت‌های اخلاقی: ۱. مستلزم «ارزیابی» از کنش خویش‌تن در ارتباط با تأثیراتی که بر دیگران گذاشته است

نشست علمی «نقش هیجان‌ها در ارزیابی فاعل اخلاقی» در تاریخ پانزدهم اسفندماه ۹۶ به همت گروه اخلاق کاربردی پژوهشگاه قرآن و حدیث برگزار شد.

در این نشست، آقای محمدتقی تبیک، با اشاره به تاریخچه تحقیقات روان‌شناختی در موضوعات اخلاقی اظهار کرد: آغاز پژوهش‌های روان‌شناختی درباره اخلاق، با دو سنت متفاوت روبه‌روست: ۱. مفهوم وجدان در آثار زیگموند فروید و ۲. مفهوم استقلال اخلاقی در آثار ژان پیاژه.

وی در باره نحله‌ها و سنت‌های مختلف حاکم بر علم روان‌شناسی و اتفاقات مهم دهه هشتاد و نود میلادی تأثیرگذار بر انقلاب شناختی، مطالب خود را ادامه داد.

برگزاری نشست علمی «نسبت اخلاق و فقه»

مباحث مطرح شده این‌گونه بود: اخلاق در واقع بخشی از فقه است و می‌توان آن را فقه الجوانح دانست، در کنار فقه الجوارح.

گفتنی است، حجت الاسلام و المسلمین، رضا حبیبی دارای دکترای فلسفه تعلیم و تربیت است. وی همچنین مدیر گروه تعلیم و تربیت مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران و عضو گروه اخلاق و دبیر پژوهشی گروه مبانی اندیشه مؤسسه علوم انسانی است.

لازم به یادآوری است، سلسله نشست‌های اخلاق، با حضور دیگر استادان این حوزه، ادامه خواهد داشت.

بدین شرح ارائه کرد:

تعریف اخلاق، تعریف فقه، ملاک‌های تمایز علوم به طور کلی، تبیین تمایز اخلاق و فقه در موضوع، تمایز اخلاق و فقه در هدف و غایت، و تبیین تمایز اخلاق و فقه در روش. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری وی از

نشست پنجم از سلسله نشست‌های اخلاق پژوهی گروه اخلاق نظری پژوهشکده اخلاق و روان‌شناسی اسلامی پژوهشگاه قرآن و حدیث با عنوان «نسبت اخلاق و فقه» برگزار شد. در این نشست، حجت الاسلام و المسلمین، رضا حبیبی، سرفصل‌هایی را

انتشار شماره ۸۵ فصل نامه علمی - پژوهشی «علوم حدیث»

محتوا، مهدی مطیع، امیر احمد نژاد و مریم پیمانی؛

۴. روایات اعتراض امام حسین علیه السلام به صلح امام حسن علیه السلام در ترازوی نقد، رسول محمد جعفری و زهرارضایی؛

۵. تأثیر انگیزه‌های نسخه نویسان در اعمال تصرفات عامدانه در متون و آثار روایی، مهدی ایزدی و حسین شجاعی؛

۶. بررسی اسلوب‌های تعلیم و فتوا در بیان احکام و نقش آن در اختلاف و تعارض روایات، سیده سعیده غروی، راضیه تبریزی زاده اصفهانی.

کاظم قاضی زاده و محمد مرادی؛

۲. نقش شاخص علم و زمان در پذیرش توبه؛ تحلیل و سنجش حدیث «اذا بلغت النفس... لم یکن للعالم توبه و کانت للجاهل توبه» مجید زارعی و علی راد؛

۳. ترسیم نظام ارتباط با خدا بر اساس احادیث قدسی با استفاده از روش تحلیل

فصل نامه علمی - پژوهشی «علوم حدیث» به مدیر مسئولی و سردبیری حضرت آیت الله ری شهری در آخرین شماره خود - که به پاییز ۹۶ اختصاص دارد -، با شش مقاله حدیثی منتشر شد.

در این شماره از فصل نامه می‌خوانید: ۱. روایت‌های تأویلی باطنی؛ تاویل یا تداعی معانی، فتح اله نجارزادگان،

انتشار دومین شماره از فصل نامه تخصصی «اخلاق پژوهی»

است تا آوردگاه آرا و نظاراندیشمندان و فرهیختگان نواندیش و نظریه پرداز باشد. در همین راستا، پذیرای آثار ارزنده و فاخر پژوهشی پژوهشگران و استادان حوزوی و دانشگاهی است.

علاقه مندان می توانند مقالات پژوهشی خود را از طریق سامانه

<http://ethics.riqh.ac.ir>

به دفتر فصل نامه ارسال نمایند.

تلفن تماس: ۳۷۱۷۶۵۳۷

نشانی: قم، بلوار ۱۵ خرداد، خیابان نظری ثابت، بعد از شهرک جهاد، پژوهشگاه قرآن و حدیث، طبقه اول، پژوهشکده اخلاق و روان شناسی اسلامی.

آدامز، مهدی غفوریان و مالک حسینی؛

۴. ارتباط اخلاق و زیبایی شناسی در فلسفه شوپنهاور، مهدی زمانی و منا مرادی؛

۵. اخلاق در سایه سکوت، مسعود صادقی؛

۶. مبانی اخلاق اجتماعی در معنویت گرایی جدید و چالش های آن، احمد شاکر نژاد.

فصل نامه تخصصی «اخلاق پژوهی» که به همت جمعی از اخلاق پژوهان و به صاحب امتیازی پژوهشگاه قرآن و حدیث منتشر می شود، پنجره ای گشوده شده به افق بحث های چالش برانگیز حوزه اخلاق است و بر آن

دومین شماره از فصل نامه تخصصی «اخلاق پژوهی» به صاحب امتیازی پژوهشگاه قرآن و حدیث و مدیر مسئولی حجت الاسلام دکتر هادی صادقی - که به تابستان ۹۶ اختصاص دارد - با شش مقاله در حوزه دانش اخلاق از سوی پژوهشکده اخلاق و روان شناسی اسلامی منتشر شد. در این شماره از فصل نامه می خوانید:

۱. قانون اراده در سلوک صدیقین، امیر دیوانی؛

۲. مسیر تحول اخلاقی در تفسیر المیزان، امیر غنوی؛

۳. تقریری نو از اخلاق فضیلت: مؤلفه های فضیلت از دیدگاه رابرت

پژوهش اخلاق

فصلنامه تخصصی اخلاق پژوهی
سال اول | شماره دوم | تابستان ۱۳۹۶

قانون اراده در سلوک صدیقین

امیر دیوانی

مسیر تحول اخلاقی در تفسیر المیزان

امیر غنوی

تقریری نو از اخلاق فضیلت؛ مؤلفه های فضیلت از دیدگاه رابرت آدامز

مهدی غفوریان | مالک حسینی

ارتباط اخلاق و زیبایی شناسی در فلسفه شوپنهاور

مهدی زمانی | منا مرادی

اخلاق در سایه سکوت

مسعود صادقی

مبانی اخلاق اجتماعی در معنویت گرایی جدید و چالش های آن

احمد شاکر نژاد

دانشگاه
قرآن و
حدیث

مروری بر کتاب عرفان و دعا در نهج البلاغه

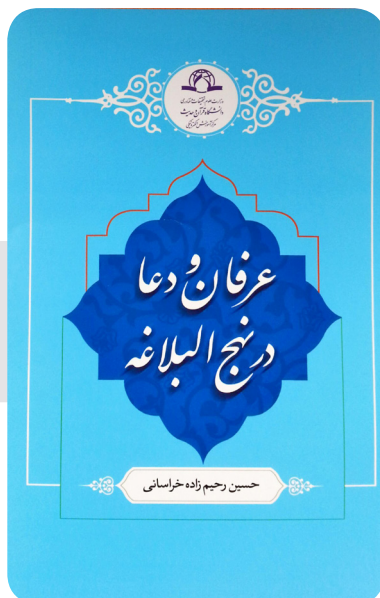
انتشارات دارالحدیث، کتاب «عرفان و دعا در نهج البلاغه» نوشته حجت الاسلام و المسلمین حسین رحیم خراسانی را منتشر کرده است. در پشت جلد کتاب درباره علت نگارش آن چنین می‌خوانیم: علم عرفان، اولی‌ترین و شریف‌ترین دانش، منزلت و قیمت خود را

وامدار حیات علمی و معنوی امام متقیان علی ابن ابی طالب است. اثر حاضر با هدف آماده‌سازی متن آموزشی برای دانشجویان کارشناسی ارشد رشته «نهج البلاغه» در شانزده فصل، دیدگاه‌های امام العارفین بالله علی بن ابی طالب را مطابق با موضوعات و مسائل علم عرفان در دو ساحت عرفان نظری و عملی و همچنین ارزش و آثار و جایگاه دعا در عرفان و انواع نیایش‌های امام علی در «نهج البلاغه»، پیش روی طالبان علم و دانش تقدیم می‌دارد.

نویسنده، این کتاب را در قالب شانزده درس، تنظیم و در این درس‌ها سعی کرده است همه موضوعات و مسائل علم عرفان و همچنین ارزش و آثار و جایگاه دعا در عرفان را به طور خلاصه بررسی کند تا زمینه آشنایی اجمالی مخاطبان با آنها فراهم شود.

حجت الاسلام و المسلمین حسین

رحیم خراسانی در مقدمه کتاب، درباره مقام «نهج البلاغه» نیز چنین آورده است: در تنوع و فراگیری

بر علوم و معارف، نهج البلاغه از جامعیت و کمال ممتازی برخوردار است. سیر در این کتاب نفیس، ما را با دیدگاه امام علی در باره خدا، انسان، جهان و مبدأ و معاد و سیر انفسی و آفاقی پیش روی انسان کامل و سیر و سلوک از حقیقت ملک تا اعلا ملکوت و راه سعادت و شقاوت و صراط قویم قرب الهی واقف می‌سازد. انسان سالک الی الله در چالش با مقتضای عالم کون با اتصال و انس به «نهج البلاغه» که استنطاق از قرآن است، موانع رشد را باز می‌شناسد و مکارم و سجایای روحی و اخلاقی و صفات پسندیده را که لازمه حیات طیبه است، می‌شناسد و راه برون‌رفت از ظلمت جهل و ستم به نفس و هستی را در می‌یابد و بر آستان حکمت نظری و

عملی که انسان را به لقاء الله متصل می‌سازد، فائق می‌شود و ملک و ملکوت را از منظر آفتاب آسمان معرفت الهی به مشاهده می‌نشیند. نگارنده در صفحه ۱۱۵، هدف از استقرار انسان در دنیا را کوشش برای بازگشت به سوی خداوند می‌داند و معتقد است کسانی که

در دنیا از عبادت و اطاعت خداوند رویگردان و گریزانند، بی شک، راهی به زندگی و حیات آخرت ندارند؛ بنابراین در ادامه از زبان «نهج البلاغه» در توضیح دنیا این چنین می‌آورد: برای رسیدن به بهشت جاویدان، رفتاری متناسب با آن انجام دهید؛ زیرا دنیا برای زندگی همیشگی شما آفریده نشد؛ گذرگاهی است تا در آن زاد و توشه آخرت بردارید؛ پس با شتاب، آماده کوچ کردن باشید و مرکب‌های راهوار برای حرکت مهیا دارید.

انتشارات دارالحدیث کتاب «عرفان و دعا در نهج البلاغه» را در ۲۴۲ صفحه و با شمارگان ۵۰۰ نسخه به قیمت ۱۱۰۰۰ تومان روانه بازار نشر کرده است.

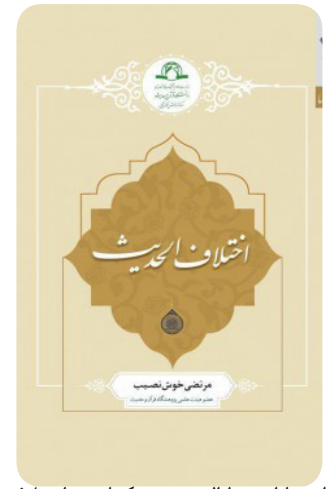
انتشار کتاب «اختلاف الحدیث»

آورده است: مثال بارز این سخن، شرایط تقیه است و امام معصوم در چنین شرایطی، ناگزیر است به خاطر رعایت مصالح مهم‌تر، سخنی را بازگو کند که چه بسا با دیگر داده‌های حدیث در شرایط عادی، دچار اختلاف است.

در این میان، تلاش عالمان و حدیث‌شناسان در شناسایی روزه‌ها و ورود اختلاف به متون حدیثی و نیز یافتن راه‌های علاج و رفع اختلاف شایان توجه است.

این کتاب، پانزده درس نوشتار دارد که عنوان‌های آنها عبارتند از: کلیات، آشنایی با دانش اختلاف الحدیث، پیشینه پرداختن به موضوع اختلاف حدیث، شش درس درباره اسباب خارجی اختلاف حدیث، سه درس در موضوع اسباب داخلی اختلاف حدیث، تفاضل مراتب تکلیف و حکم فقهی تخیر، و تعارض ادله.

نویسنده در آغاز هر درس نوشتار به اهداف درس، اشاره و همچنین در پایان چکیده هر درس را آورده و در پایان این مجموعه نیز کتاب‌نامه آمده است.

انتشارات دارالحدیث، کتاب «اختلاف الحدیث» را به قلم حجت الاسلام مرتضی خوش‌نصیب، عضو هیئت علمی پژوهشگاه قرآن و حدیث منتشر کرد.

گنجینه میراث حدیث پیامبر اهل بیت علیهم‌السلام، پس از قرآن کریم، دومین منبع آموزه‌های دینی در حوزه‌های مختلف است و ناسازگاری و اختلاف میان دو یا چند متن حدیثی، گاه نتیجه فضا، شرایط و موقعیت صدور حدیث است، به گونه‌ای که سبب بروز اختلاف در حدیث می‌شود؛ بنابراین مؤلف در مقدمه کتاب در این باره چنین

اختلاف حدیث عبارت است از ناهماهنگی و منافات میان مفاد دو یا چند حدیث؛ و همچنین اختلاف حدیث از عوامل مختلفی سرچشمه می‌گیرد که همه آنها به دو عامل «نقل حدیث» و «القای سنت» بازمی‌گردد؛ از این رو، نگارنده در این باره چنین نوشته است: اختلاف ناشی از نقل حدیث در حقیقت زائیده شیوه‌های نقل مانند: تقطیع و تلخیص یا نتیجه دیگر پیامدهای نقل همچون تصحیف و تخیب است.

انتشارات دارالحدیث، کتاب «اختلاف الحدیث» را با شمارگان ۵۰۰ نسخه، در قطع رقعی و ۱۴ صفحه، به قیمت ۶۵۰۰ تومان منتشر کرده است و علاقه‌مندان برای تهیه این کتاب و دیگر آثار این انتشارات می‌توانند به آدرس، قم، خیابان معلم، روبه‌رو اداره برق، فروشگاه انتشارات دارالحدیث و برای خرید اینترنتی به آدرس SHOP.DAROLHADITH.IR مراجعه کنند یا با شماره تلفن ۰۲۵۳۷۷۷۴۰۵۴۵ تماس بگیرند.

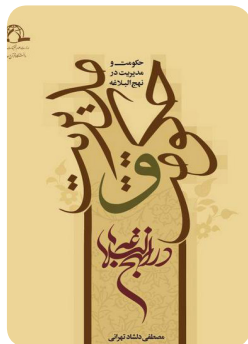
انتشار کتاب «حکومت و مدیریت در نهج البلاغه»

بخش دوم: اصول اداره امور، که در آن مهم‌ترین قواعد حکومت و مدیریت در آموزه‌های «نهج البلاغه» مطرح شده است.

بخش سوم: نظام اداری که در آن، مهم‌ترین سازوکارهای اداره امور بر اساس آموزه‌های «نهج البلاغه»، ارائه شده است. در ابتدای این کتاب درباره مؤلف «نهج البلاغه» گفته شده: «نهج البلاغه» بی‌تردید پس از قرآن کریم، گران‌قدرترین و ارزشمندترین میراث فرهنگی اسلام است. تألیف این

کتاب «حکومت و مدیریت در نهج البلاغه» نوشته مصطفی دلشاد تهرانی، در مقام تبیین اندیشه و سیره حکومتی و مدیریتی امام علی علیه‌السلام در «نهج البلاغه» با توجه به منابع و اسناد در فهم مطالب، توسط انتشارات دارالحدیث روانه بازار نشر شد. این کتاب با توجه به سرفصل حکومت و مدیریت، در برگزیده چهاربخش است: **بخش اول:** حکومت در نهج البلاغه که مهم‌ترین مباحث حکومتی در «نهج البلاغه»، در این بخش دیده شده است.

اثر به سال چهارصد هجری به دست ابوالحسن محمد بن حسین موسوی معروف به سید رضی و شریف رضی طی

شانزده سال به انجام رسید. سید رضی به سال ۳۵۹ هجری دیده به جهان گشود و به سال ۴۰۶ هجری درگذشت. این کتاب در شمارگان نخست خود

دره ۵ نسخه چاپ شده، و با ۴۱۶ صفحه، قطع رقعی، جلد نرم و بهای بیست هزار تومان، روانه بازار نشر شده است. علاقه مندان جهت تهیه این کتاب

می توانند به نشانی: قم، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ مراجعه یا با شماره ۰۲۵۳۷۷۴۰۵۲۳ تماس بگیرند.

توفیقات استادان دانشگاه قرآن و حدیث در نوزدهمین همایش کتاب سال حوزه

نوزدهمین همایش کتاب سال حوزه و نخستین جشنواره مقالات علمی حوزه، در تاریخ پنجم بهمن ماه با حضور آیت الله سبحانی و جمعی از فضلا و روحانیون در مدرسه علمیه امام کاظم علیه السلام برگزار شد.

محتوایی و بیانی، مرجعیت و جامعیت خاصی در تبیین آموزه های قرآنی یافته است و به مرور از شهرت، فراوانی ارجاع و استناد در احادیث و اقوال مفسران برخوردار شده اند. این آیات در برخی از

در حوزه استناد و استنباط از فعل معصوم، بنیان های نظریه توسعه کارکرد فعل معصوم در استنباط آموزه های دینی را بنا نهاد. برای این منظور، مسائل تحقیق در دو بخش اصلی به سامان رسید: در بخش

از گروه علمی حدیث، درایه و رجال، رساله دکتری حجت الاسلام والمسلمین مهدی مردانی با عنوان «نظریه توسعه کارکرد فعل معصوم در استنباط آموزه های دینی» شایسته تقدیر معرفی شد.

محتوایی و بیانی، مرجعیت و جامعیت خاصی در تبیین آموزه های قرآنی یافته است و به مرور از شهرت، فراوانی ارجاع و استناد در احادیث و اقوال مفسران برخوردار شده اند. این آیات در برخی از

اول، تاریخچه و ضوابط کارآمدی فعل معصوم مورد بررسی قرار گرفت و در بخش دوم، مبانی توسعه کارکرد فعل معصوم در استنباط و پی آمدهای آن تقریر و تبیین گردید. نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد که با پذیرش هفت

همچنین کتاب «تفسیر روایی جامع» نوشته حجت الاسلام والمسلمین عبدالهادی مسعودی و کتاب «غرر قرآن از نظریه تاتفسیر» نوشته حجت الاسلام علی راد، شایسته تحسین اعلام شد.

تفاسیر معاصر امامیه، «آیات غرر» نامیده شده و معارف ژرفی از درون مایه آنها استخراج شده است.

مبنای بنیادین ذیل که به روش اکتشافی تحلیلی به دست آمده است، کارکرد فعل معصوم در سه حوزه منبع، روش و قلمرو استنباط توسعه پیدامی کند: ۱. حجیت فعل معصوم پیش از نبوت / امامت؛

جلد اول کتاب «تفسیر روایی جامع» با زیرعنوان «مبانی، منابع و روش ها» از چهار فصل اصلی: مبادی تفسیر روایی، مبانی تفسیر روایی، روش تفسیر روایی جامع و منابع تفسیر روایی تشکیل شده است.

در چکیده رساله دکتری حجت الاسلام والمسلمین مهدی مردانی با عنوان «نظریه توسعه کارکرد فعل معصوم در استنباط آموزه های دینی» آمده است:

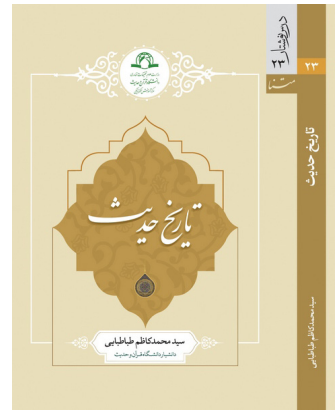
۲. حجیت فعل انبیای پیشین؛
۳. حجیت فعل حضرت زهرا؛
۴. دینی بودن افعال معصوم؛
۵. دلالت استقلالی فعل معصوم؛
۶. شمولیت فعل بر ترک و تقریر؛
۷. محدودیت افعال اختصاصی معصوم.

کتاب «تفسیر روایی جامع» در قالب مجلدات یک و دو، نوشته عبدالهادی مسعودی، به همت انتشارات دارالحدیث منتشر شده است. کتاب درسی «غرر قرآن از نظریه تاتفسیر» نوشته علی راد، در یک جلد و پنج بخش منتشر شده است.

فعل معصوم همچون گفتار ایشان یکی از اجزای تشکیل دهنده سنت است و منبع مهمی برای استنباط آموزه های دینی به شمار می رود. با این همه، به دلیل عدم شناخت ابعاد متنوع کارآمدی این مؤلفه حدیثی و نیز گرایش حداکثری دانشوران شیعه به سنت قولی، آن چنان که باید از تمام توان فعل معصوم در استنباط آموزه های دینی بهره گیری نشده است. بر این اساس، پژوهش حاضر کوشیده است تا با تکیه بر پیشینه مطالعات شیعه

توسعه روش استنباط به استخراج اصل حاکم و عصری سازی و نیز توسعه قلمرو استنباط به آموزه های اعتقادی، اقتصادی، نظامی و تربیتی از پی آمدهای پذیرش مبانی یاد شده است.

در مقدمه این کتاب آمده است: آیاتی از قرآن به دلیل داشتن ویژگی های برجسته

کتاب «تاریخ حدیث»، از مجموعه درس‌نوشتار متنا، جدیدترین اثر حجت‌الاسلام سید محمدکاظم طباطبایی، رئیس پژوهشکده علوم و معارف حدیث مؤسسه دارالحدیث است. در مقدمه این کتاب آمده است:

انتشار کتاب «تاریخ حدیث»

«حدیث» از آغازین گزارش سنت تا آن زمان که به منظر ما رسیده است، تاریخی پرفرازونشیب را پیموده و سرگذشتی ویژه دارد. از یک سونماد فرهنگی دوره حضور است و از سویی نماد تلاش محدثانی که با آموختن و آموزاندن، خواندن و نوشتن، افزودن و پیراستن و... این مجموعه را به آیندگان هدیه دادند.

تاریخ حدیث از منظر دیگر، نمایانگر سختگیری و خفقان حاکمیت - خواه حکومت و خواه خواسته عوام - نیز هست، همچنان که گزارشگر تطور و تغییر فرهنگی و اجتماعی در دوره‌های متفاوت نیز بوده است.

درباره تاریخ حدیث، نگاشته‌های مفید و شاید متعددی در اختیار باشد که بیشتر

ناظر به تاریخ حدیث اهل سنت، تاریخ محدثان و نگاشته‌های حدیثی است که گاه به اجمال و گاه به تفصیل به برخی از موضوعات پیش گفته پرداخته‌اند.

ویژگی‌های تاریخ حدیث شیعه، ویژگی‌های تاریخ حدیث اهل سنت، آثار و فواید بررسی تاریخ حدیث، ویژگی‌های حدیث در عصر رسول خدا ﷺ، شیوه‌های نشر حدیث در عصر امام حسن ﷺ و امام حسین ﷺ، شیوه‌های نشر حدیث در زمان امام سجاد ﷺ و... از جمله موضوعات مطرح شده در این کتاب است.

چاپ اول کتاب «تاریخ حدیث» در ۳۳۱ صفحه، ۵۰۰ نسخه، جلد نرم و بهای پانزده هزار تومان است.

دیدار استادان دانشگاه کوفه از دانشگاه و پژوهشگاه قرآن و حدیث

استادان دانشگاه کوفه ضمن بازدید از دانشگاه قرآن و حدیث با معاون آموزشی و پژوهشی و معاون فرهنگی دانشگاه، دیدار و گفتگو کردند.

در این دیدار، دکتر حجت، معاون آموزش و پژوهش دانشگاه قرآن و حدیث به بیان روایتی از امام رضا ﷺ پرداخت و هدف دانشگاه را احیای امر اهل بیت ﷺ دانست و به تشریح فعالیت‌ها و دستاوردهای دانشگاه قرآن و حدیث پرداخت.

در این دیدار، استادان دانشگاه کوفه ضمن طرح سؤالاتی درباره شیوه آموزشی در دانشگاه به موارد ذیل اشاره کردند:

درخواست سرفصل‌های آموزشی

دانشگاه برای راه‌اندازی رشته مرتبط با حوزه علوم قرآن و حدیث؛ درخواست ترجمه آثار پژوهشکده اخلاق و روان‌شناسی اسلامی به زبان عربی؛ درخواست برگزاری دوره پست‌دکتر در دانشگاه قرآن و حدیث و درخواست این دوره برای استادان دانشگاه کوفه؛

کسب رتبه دوم دانشگاه قرآن و حدیث در آزمون کارشناسی ارشد سال ۹۶

حدیث در گروه علوم انسانی، تعداد ۱۱۰ نفر در رشته‌های مختلف مقطع کارشناسی ارشد مراکز آموزش عالی سراسر کشور پذیرفته شده‌اند که بر این اساس، دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی این دانشگاه با کسب در صد قبولی ۶۱٫۸ درصد، رتبه دوم

دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی مراکز آموزش عالی (اعم از دولتی، غیر انتفاعی، پیام نور و آزاد) در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۹۶ را اعلام کرده است. وی اظهار کرد: بر اساس این گزارش، دانشگاه قرآن و حدیث از

دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی دانشگاه قرآن و حدیث در آزمون کارشناسی ارشد سال ۹۶ رتبه دوم درصد پذیرش کل کشور در گروه علوم انسانی را به خود اختصاص دادند. معاون آموزشی و پژوهشی

را (در مقایسه با ۱۴۲۴ مرکز آموزش عالی دارای رشته‌های علوم انسانی که حداقل سی نفر شرکت‌کننده داشته‌اند) کسب کرده‌اند. لازم به یادآوری است میانگین درصد پذیرش در رشته‌های امتحانی گروه علوم انسانی مراکز آموزش عالی کل کشور بر اساس آمار اعلام شده حدود ۲۴ درصد اعلام شده است.

بین ۱۴۲۴ مرکز آموزش عالی اعم از دولتی و غیر دولتی در رشته‌های گروه علوم انسانی با قریب ۶۲ درصد قبولی در ارشد، مقام دوم را کسب کرده است. آقای حجت تصریح کرد: در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۹۶ از تعداد ۱۷۸ نفر شرکت‌کننده دوره‌های حضوری و مجازی دانشگاه قرآن و

دانشگاه قرآن و حدیث گفت: طبق شاخص‌های وزارت علوم، یکی از معیارهای مهم در ارزیابی آموزشی مراکز آموزش عالی، میزان قبولی فارغ‌التحصیلان هر مقطع در مقطع بالاتر است. دکتر هادی حجت افزود: به تازگی معاونت فنی و آماری سازمان سنجش آموزش کشور، آمار پذیرش

رتبه دوم در آزمون کارشناسی ارشد

معاونت
فرهنگی
و هنری
مؤسسه

تولید «مجموعه کتاب‌های شبنم» برای گروه سنی کودک

نیز از دیگر آثار در دست تولید، انتشارات باهوش است. دکتر سبحانی‌نیا در ادامه با اشاره به دو مجموعه کتاب تولید شده برای گروه سنی کودک نیز، اظهار کرد: تولیدات کودک انتشارات باهوش تحت عنوان کلی «مجموعه کتاب‌های شبنم»، منتشر می‌شوند. در این راستا دو مجموعه پنج و شش جلدی که کار تولید آنها از یک و نیم سال پیش آغاز شده تا پایان سال به چاپ می‌رسد و در سی و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران عرضه خواهند شد. این آثار با برنامه‌ریزی دقیق کارشناسانه و با محتوای کاملاً تولیدی و ایده‌پردازانه تهیه شده‌اند.

مدیر انتشارات باهوش گفت: کتاب «زندگی و بندگی» با موضوع نماز و در دو محور زندگی و بندگی به قلم رضا

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدتقی سبحانی‌نیا، مدیر انتشارات باهوش با اشاره به تولید کتاب‌هایی با مضامین اخلاقی و تربیتی برای گروه‌های سنی بزرگسال و کودک و نوجوان، از عرضه نخستین تولیدات این مرکز در سی و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران خبر داد.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدتقی سبحانی‌نیا با اشاره به فعالیت انتشارات باهوش در حوزه کودک، نوجوان و بزرگسال، بیان کرد: با توجه به پیشینه تخصصی و پژوهشی دارالحدیث، کتاب‌های حوزه عمومی و ترویجی این مرکز از سوی انتشارات باهوش - که به تازگی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجور دریافت کرده -، به چاپ خواهد رسید.

وی ادامه داد: انتشارات باهوش، رسالت تولید آثار عمومی و ترویجی با رویکرد اخلاقی و دینی برای مخاطبان بزرگسال، جوان و نوجوان، کودک را برعهده دارد.

بابایی تدوین شده و اکنون زیر چاپ قرار دارد. این کتاب، همزمان با نمایشگاه کتاب تهران در اردیبهشت ۹۷ عرضه

خواهد شد. کتاب «بشتابید خدا تشنه است» تألیف بنده

وی در معرفی این دو مجموعه، افزود: مجموعه شش جلدی «قصه‌های من و رایا» تألیف زهرا عبدی با تصویرگری زهرا خمسه، ماجراهای یک خانواده کوچک و ربات آنها «رایا» را با محوریت ارزش‌های اخلاقی و دینی روایت می‌کند. «رایا» محور اصلی این داستان بوده و سینا،

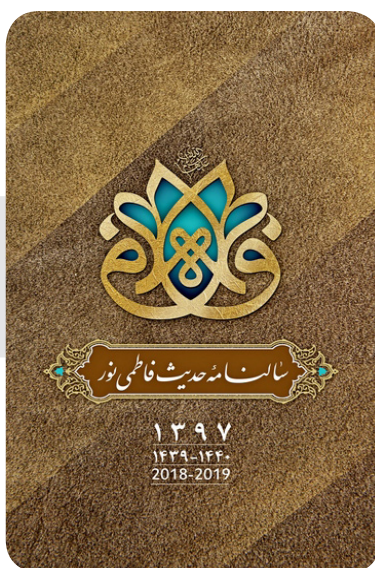
مجموعه شش جلدی «قصه‌های من و رایا» تألیف زهرا عبدی با تصویرگری زهرا خمسه، ماجراهای یک خانواده کوچک و ربات آنها «رایا» را با محوریت ارزش‌های اخلاقی و دینی روایت می‌کند. «رایا» محور اصلی این داستان بوده و سینا،

پسر خانواده نیز راوی داستان است. مجموعه پنج جلدی «داستان‌های گوگوری» به قلم زینب علیزاده با تصویرگری محمود مختاری نیز داستان‌هایی جذاب و آموزنده دارد که شخصیت اصلی آن

یک گوره‌خراست. معاون فرهنگی و هنری مؤسسه دارالحدیث گفت: این داستان‌ها با مضامین اخلاقی و تربیتی تدوین شده‌اند و در انتهای هر داستان، یک مضمون حدیثی زیبا مرتبط

با موضوع داستان ارائه شده تا کودکان علاوه بر خواندن ماجراهایی جذاب، با سخنان معصومان و بزرگان دین نیز آشنا شوند.

انتشار سالنامه حدیث فاطمی نور

مدیر عامل انتشارات دارالحدیث از انتشار سررسید فاطمی نور سال ۱۳۹۷ خبر داد.

حجت الاسلام سبحانی نیا گفت: در ایام سوگواری صدیقۀ طاهره حضرت فاطمه علیها السلام انتشارات دارالحدیث توفیق یافت سررسید «فاطمی نور» را در سال ۱۳۹۷ منتشر سازد.

مدیر عامل انتشارات دارالحدیث افزود: این سررسید در راستای رسالت نشر معارف اهل بیت علیهم السلام و آشنایی هرچه بیشتر جامعه نسبت به پیشوایان معصوم علیهم السلام

توسط معاونت فرهنگی و هنری دارالحدیث تولید شده است.

حجت الاسلام سبحانی نیا تصریح کرد: در سال ۱۳۹۵ سررسید نور ویژه احادیث و نکات ارزشمند و درس آموز از زندگی پیامبر اعظم با عنوان سررسید «نبوی نور» منتشر شد. در سال ۱۳۹۶ سررسید نور مشتمل بر احادیث امیر مؤمنان علی علیه السلام با عنوان سررسید «علوی نور» به چاپ رسید. و برای سال ۱۳۹۷ سررسید «فاطمی نور» تولید و هم‌اکنون به زیور چاپ آراسته شده است.

معاون فرهنگی و هنری دارالحدیث افزود: همانند سبک دو سررسید یادشده در سال‌های ۹۵ و ۹۶ در هر روز یک حدیث از معصوم مورد نظر و در روز جمعه، یک نکته یا واقعه تاریخی از زندگی آن معصوم آمده است، با این تفاوت که تعداد احادیثی که از زبان مبارک حضرت زهرا علیها السلام به ما رسیده کمتر از تعداد روزهای سال است. لذا گاهی احادیث از معصوم دیگر در باره شأن و جایگاه فاطمه علیها السلام انتخاب شده است.

انتشارات
دارالحديث

انتشار کتاب «علم و حکمت» در اسپانیا

با همکاری مؤسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث و توسط انتشارات ماندالا در مادرید . که از ناشران معتبر اسپانیایی است . به چاپ رسیده و در جرگه توزیع کتاب کشور اسپانیا قرار گرفته است .

کتاب یادشده در هفت بخش: علم، حکمت، مبادی معرفت، موانع معرفت، تحصیل معرفت، تعلیم معرفت و عالم، موضوع ارزش علم و عقل از دیدگاه اسلام را در آیات قرآن و روایات شیعه و اهل سنت به صورت موضوعی گردآوری کرده و خواننده اسپانیایی را با این دیدگاه‌ها آشنا می‌سازد.

مرهل از عربی به اسپانیایی ترجمه شده است .

این کتاب در قالب طرح حمایت از ترجمه و نشر آثار فارسی به زبان‌های دیگر (طرح تاپ) از سوی مرکز سازماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

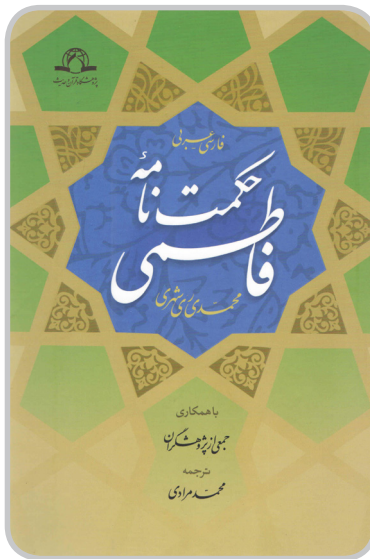
کتاب «علم و حکمت» تألیف آیت‌الله محمد محمدی ری‌شهری به همت رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اسپانیا، منتشر شد. کتاب «علم و حکمت» خلاصه‌ای از چهارمین مجموعه مستقل دایرةالمعارف احادیث، «میزان الحکمه»، است که توسط فیصل

به چاپ سوم رسیدن کتاب «حکمت‌نامه فاطمی» در کمتر از یک سال

«فضیلت‌های حضرت زهرا (ع)، حکمت‌های خانوادگی، حکمت‌های اخلاقی و عملی، حکمت‌های عبادی و حکمت‌های اعتقادی و سیاسی» را شامل می‌شود.

این کتاب سال گذشته به مدت دو سال توسط حجت‌الاسلام والمسلمین ری‌شهری و جمعی از پژوهشگران تألیف شد.

علاقه‌مندان جهت تهیه این کتاب می‌توانند به سایت انتشارات دارالحدیث به نشانی www.darolhadith.ir مراجعه کنند.

حضرت زهرای مرضیه (س) حکایت می‌کند.

گفتنی است این کتاب در پنج بخش

همزمان با فرا رسیدن ایام فاطمیه (ع)، کتاب «حکمت‌نامه فاطمی» برای سومین بار تجدید چاپ شد.

حجت‌الاسلام محمدتقی سبحانی‌نیا «معاون فرهنگی و هنری و مدیر عامل انتشارات دارالحدیث گفت: امسال در ایام فاطمیه کتاب «حکمت‌نامه فاطمی» تألیف حجت‌الاسلام والمسلمین ری‌شهری برای سومین بار در کمتر از یک سال از سوی انتشارات دارالحدیث تجدید چاپ شد و این از میزان عشق و علاقه مردم به ساحت رفیع‌ام‌الائمّه،

تازه های نشر

کتاب های تجدید چاپ شده در بهمن و اسفند ۱۳۹۶

۱. مبانی شناخت، محمد محمدی ری شهری، قم: دارالحدیث، چاپ سوم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۴۸۴ ص، فارسی.
۲. اهل بیت در قرآن و حدیث، محمد محمدی ری شهری، با همکاری سید رسول موسوی، ترجمه: حمیدرضا شیخی و حمیدرضا آژیر، چاپ نهم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۱۱۴ ص، عربی - فارسی.
۳. حکمت نامه فاطمی، محمد محمدی ری شهری، ترجمه: محمد مرادی، قم: دارالحدیث، چاپ چهارم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۷۹۹ ص، عربی - فارسی.
۴. درآمدی بر فهم احادیث مشکل، سید محمد کاظم طباطبایی، قم: دارالحدیث، چاپ دوم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، فارسی.
۵. جستارهایی در مدرسه کلامی کوفه، جمعی از پژوهشگران، تحت اشراف: محمدتقی سبحانی، به کوشش: حجت الاسلام اکبراقوام کرباسی، قم: دارالحدیث، چاپ دوم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، فارسی.
۶. سندشناسی رجال کاربردی با شیوه بررسی اسناد و روایات، مهدی غلامعلی، قم: دارالحدیث، چاپ سوم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۳۳۵ ص، فارسی.
۷. حدیث تندرستی، محمدتقی سبحانینیا، قم: دارالحدیث، چاپ دوم، ۱۳۹۶ ش، رقی، ۱۹۲ ص، فارسی.
۸. ماه هشتم، مهدی غلامعلی، قم: دارالحدیث، چاپ سوم، ۱۳۹۶ ش، رقی، ۱۴ ص، فارسی.
۹. حکمت نامه حضرت عبدالعظیم الحسنی، محمد محمدی ری شهری، قم: دارالحدیث، چاپ هشتم، ۱۳۹۶ هـ.ش، وزیری، ۳۴ ص، فارسی.
۱۰. تفسیر جامع روایی، عبدالهادی مسعودی، قم: دارالحدیث، چاپ سوم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۳۱۲ + ۲۶۴ ص، فارسی.
۱۱. تاریخ حدیث شیعه (۲)، سید محمدکاظم طباطبایی، قم: دارالحدیث، چاپ چهارم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۳۰۴ ص، فارسی.
۱۲. حکمت نامه کودک، محمد محمدی ری شهری، قم: دارالحدیث، چاپ سیزدهم، ۱۳۹۶ ش، رقی، ۲۲۷ ص، فارسی.
۱۳. رضایت از زندگی، عباس پسندیده، چاپ بیستم و یکم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۳۸۴ ص، فارسی.
۱۴. تاریخ کلام امامیه، رسول رضوی، قم: دارالحدیث، چاپ دوم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۶۹۶ ص، فارسی.
۱۵. المواعظ العبدیة (نصایح شمارشی)، آیت الله علی مشکینی، ترجمه و تحقیق: سید مرتضی موسوی قافله باشی، قم: دارالحدیث، چاپ پنجم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۳ ج، فارسی.
۱۶. الگوی تنظیم رفتار جنسی با رویکرد اسلامی، مهدی عباسی، قم: دارالحدیث، چاپ دوم، ۱۳۹۶ ش، وزیری، ۲۹۸ ص، فارسی.

گزارش
تصویری

آیین غبارروبی مضجع شریف حضرت عبدالعظیم علیه السلام

حضور آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام در راهپیمایی ۲۲ بهمن ۱۳۹۶

حضور تولیت آستان قدس رضوی در آستان مقدّس عبدالعظیم حسنی علیه السلام ۱۵، ۱۱، ۹۶

دیدار آیت الله العظمی سبحانی و آیت الله ری شهری

عیادت از بیماران بیمارستان تخصصی پوست رازی

غرفه های دارالحدیث در پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب دین

مراسم سوگواره کودکان فاطمی در آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام

مراسم گرامیداشت روز پرستار و تجلیل از پرستاران دارالشفاء کوثر

مراسم هیئت فرزندان شهدای اسلام در آستان مقدس امامزاده صالح علیه السلام ۳، ۱۲، ۹۶

همایش ملی از گیتی تا کیهان ۱۰، ۱۲، ۹۶

آستان
سیدالکریم علیہ السلام

دلیل تأثیر نداشتن هشدارهای قرآن برای کافران

و به سوی همه مردم عموماً هستیم. به خدا قسم همان گونه که می‌خواهید، می‌میرید و همان گونه که بیدار می‌شوید، برانگیخته خواهید شد و مطابق کردارتان حسابرسی خواهید شد و در برابر نیکی، پاداش نیک خواهید یافت و در برابر بدی، کیفر بد خواهید چشید.

بهشت جاویدان در کار است و دوزخ همیشگی».

تولیت آستان مقدّس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام اظهار داشت: مردم در پاسخ به هشدارهای قرآن دو دسته‌اند: یکی کسانی که دعوت قرآن را می‌پذیرند، یعنی متقیان و کسانی که دعوت قرآن را نمی‌پذیرند که آنان نیز به دو گروه کافران و منافقان تقسیم می‌شوند.

آیت الله محمدی ری شهری با طرح این پرسش که اکثر پیروان نخستین پیامبر صلی الله علیه و آله، ابتدا کافر بودند و پس از بعثت آن حضرت مسلمان شدند، در بیان دلیل این که قرآن می‌فرماید هشدار پیامبر در کافران اثری ندارد گفت: مقصود از کافران، همه افراد غیر مسلمان نیست؛ بلکه گروه خاصی از آنهاست و کافران به سه دسته کافری که نه خوب است و نه بد، کافر خوب و نیز کافر بد تقسیم می‌شود که در جلسه آینده این شاء الله توضیحات آن بیان خواهد شد.

بزند، سخن مرا باور می‌کنید؟». همه گفتند: ما از تو دروغی نشنیده‌ایم؛ تو صادق و امین هستی، پس سخت را باور می‌کنیم. رسول اکرم صلی الله علیه و آله در پاسخ فرمود: «من شما را از عذاب شدید و خطرناکی می‌ترسانم که اگر راهی که به شما معرفی کرده‌ام، انتخاب نکنید، آن عذاب در انتظار شماست». در این میان، ابولهب با این که عموی پیامبر بود، خطاب به پیامبر صلی الله علیه و آله فریاد زد: ما را دعوت کرده‌ای از این سخنان به ما بگویی «تبألك» (یعنی دست‌هایت بریده باد) و در این حال، سوره شریف «تبت یدا بی لهب و تب» نازل شد.

آیت الله محمدی ری شهری در ادامه گفت: در روایت آمده است که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پس از آیه شریف «و انذر عشیرتک الأقربین...» خویشان و نزدیکان خود را فراخواند به آنان فرمود: «ای مردم! بلد راه به کسان خود دروغ نمی‌گویید و من اگر هم دروغگو بودم، به شما دروغ نمی‌گفتم. به خداوندی که هیچ خدایی جز او نیست، من فرستاده به حق خدا به سوی شما خصوصاً

آیت الله محمدی ری شهری در جلسه هفتگی تفسیر قرآن کریم که هر هفته یکشنبه‌ها بعد از نماز عشا در مصلاهی بزرگ ری برگزار می‌شود، در تفسیر آیه ششم از سوره مبارک بقره گفت: در این آیه تأکید شده است که هشدارهای قرآن بر کافران تأثیری نخواهد داشت؛ زیرا آنها به هیچ وجه، ایمان نخواهند آورد.

آیت الله محمدی ری شهری با استناد به آیه نوزده سوره انعام بیان کرد: بنا بر تصریح قرآن کریم، خداوند میان پیامبر صلی الله علیه و آله و مردم، گواه و شاهد است و قرآن به پیامبر صلی الله علیه و آله وحی شده تا با آن، مردم را و هر آن کس را که این پیام به او برسد هشدار دهد.

رئیس دانشگاه قرآن و حدیث گفت: در روایت آمده است که روزی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بر بلندی کوهی در مکه قرار گرفت و فریاد «یا صباحا» سرداد که نوعی فریاد هشدارآمیز برای مردم آن دوره شناخته می‌شد و پس از این که همه مردم در آن منطقه جمع شدند، ابتدا پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر به شما بگویم دشمنی امشب می‌خواهد به شما شبیخون

کمک مالی خادمین آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام برای زلزله زدگان کرمانشاه

خادمین آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام در راستای حمایت و همدردی با مردم زلزله زده آستان کرمانشاه، با تأسی به مکتب اهل بیت علیهم السلام مبلغ دو بیست و پنجاه میلیون ریال در قالب کمک نقدی جمع آوری و به مسؤولان امر کمک رسانی به زلزله زدگان تقدیم کردند.

خدمت گزاران و خادمین آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام در راستای همدردی با زلزله زدگان غرب کشور، مبلغی در قالب کمک مالی به جهت کاستن گوشه‌ای از آلام این عزیزان اهدا کردند.

جمعی از خدمت گزاران و خادمین بارگاه ملکوتی حضرت

خدمت گزاران و خادمین آستان مقدس، ضمن دعا و زیارت نیابتی در بارگاه ملکوتی حضرت عبدالعظیم علیه السلام برای مردم عزیز غرب کشور، برای جان باختگان در این حادثه غمبار، غفران و رحمت و برای همه بازماندگان از درگاه الهی، صبر جمیل مسئلت دارند.

برگزاری ششمین نشست نمایندگان شورای عالی آستان‌های مقدس و بقاع متبرک ایران اسلامی به میزبانی آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام

ششمین نشست شورای عالی آستان‌های مقدس و بقاع متبرک ایران اسلامی به میزبانی آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام با حضور نمایندگان بقاع متبرک برگزار شد.

ششمین نشست شورای عالی آستان‌های مقدس و بقاع متبرک ایران اسلامی به میزبانی آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام با حضور نمایندگان بقاع متبرک برگزار شد.

تعیین تاریخ نشست تولیدی های شورای عالی نیز از دیگر مصوبات این جلسه بود و قرار شد هماهنگی های لازم توسط دبیرخانه اعتبار جهان اسلام انجام شود.

زیارت حضور داشتند، در خصوص شیوه نامه تبادل تجارب و اقدامات مشترک در جهانی سازی اعتبار مقدس جهان اسلام و نحوه فعالیت کارگروه های تخصصی بحث و تبادل نظر شد.

در این نشست که نمایندگان آستان قدس رضوی، حرم حضرت فاطمه معصومه (س)، آستان مقدس احمدی و محمدی علیهم السلام شاهچراغ، مسجد مقدس جمکران، آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام، سازمان اوقاف و امور خیریه و بعثه مقام معظم رهبری در امور حج و

مراسم گرامیداشت روز پرستار و تجلیل از پرستاران دارالشفاء کوثر

درمانگاه تجلیل به عمل آمد. در ابتدای این مراسم، دکتر عارف، مدیر دارالشفاء کوثر ضمن تجلیل از مقام شامخ و شخصیت والای حضرت زینب کبری علیها السلام، این روز فرخنده را به پرسنل و همکاران خود در دارالشفاء کوثر، تبریک و تهنیت گفت.

همزمان با سالروز میلاد عقیله بنی هاشم حضرت زینب کبری علیها السلام و گرامیداشت روز پرستار، مراسم تجلیل از پرستاران دارالشفاء کوثر برگزار شد.

در این مراسم که با حضور پرسنل و مدیر دارالشفاء کوثر و جمعی از خادمین و کارکنان آستان مقدس برگزار

برگزاری مراسم اختتامیه نمایشگاه «نقش ارادت» در آستان مقدس عبدالعظیم علیه السلام

عبدالعظیم علیه السلام از دیگر برنامه‌های این مراسم بود.

در پایان این مراسم نیز از شرکت‌کنندگان در نمایشگاه «نقش ارادت» و برگزیدگان مسابقه عکاسی «دل‌های جامانده»، تقدیر به عمل آمد.

در نمایشگاه «نقش ارادت» که به مناسبت میلاد حضرت عبدالعظیم علیه السلام برگزار گردید، قریب به چهل اثر ارزشمند از استادان و هنرمندان مختلف ارسال شد و در هفته میلاد حضرت در فضای ایستگاه مترو شهری در معرض دید عموم مردم و علاقه‌مندان قرار گرفت.

خیرمقدم به حضور میهمانان و ارائه گزارشی مختصر، با تأکید بر مقوله غایت و نیت هنرمندان در خلق آثار هنری، به تشریح مفهوم هنرمتمتعالی پرداخت.

وی در این خصوص، آثار هنرمندانی چون میرزا احمد زنجانی، طاهر خوشنویس، کمال الملک و فرشچیان رازآثاری دانست که صرفاً در غایت هنر تعریف نمی‌شوند؛ بلکه باید آنها را در غایت فضیلت‌ها و کمالات انسانی برشمرد.

پخش کلیپ حضور رهبر معظم انقلاب در آستان مقدس و سخنان ایشان در خصوص شخصیت والای حضرت

مراسم اختتامیه نمایشگاه «نقش ارادت» در سالن اندیشه جوان آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام برگزار شد.

این مراسم، با حضور ارسال‌کنندگان آثار خوشنویسی و نقاشی با موضوع حضرت عبدالعظیم علیه السلام و خادمین آستان مقدس با تلاوت قرآن آغاز شد و سپس کلیپ ساخت ضریح جدید مضجع شریف حضرت عبدالعظیم علیه السلام با نظارت استاد فرشچیان پخش گردید.

مصطفی آجرلو، مدیر کل ارتباطات و تبلیغات در این همایش، ضمن عرض

وحدت کلمه و حاکمیت ارزش‌های اسلام، دو رکن مهم در تداوم انقلاب اسلامی است

تولیت آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام گفت: انگیزه الهی در حاکمیت ارزش‌های اسلام و وحدت کلمه، رمز پیروزی و همچنین تداوم انقلاب اسلامی است و تمام تلاش دشمنان اسلام و انقلاب، چه در فتنه اخیر و چه در قبل آن، در این مسیر است که به وحدت کلمه و انگیزه الهی مردم، خدشه وارد کنند. آیت الله محمدی ری‌شهری، در تاریخ چهاردهم بهمن ماه با حضور

پیش‌بینی نبود. آیت الله محمدی ری‌شهری همچنین رمز پیروزی انقلاب اسلامی را اعتماد مردم به روحانیون و در رأس آنها به امام خمینی علیه السلام بیان کرد و گفت: تا زمانی که این اعتماد باقی باشد، این انقلاب تداوم خواهد یافت و این شاء الله به دست صاحب اصلی اش، حضرت ولیعصر علیه السلام خواهد رسید. آیت الله محمدی ری‌شهری گفت:

اکرم علیه السلام گفت: در روایت آمده است، وقتی جهادگران پیروزمندانه به سمت پیامبر صلی الله علیه و آله بازگشتند ایشان فرمود: «خوش آمد می‌گویم به کسانی که از جهاد کوچک‌تر آمده‌اند و بر شما باد جهاد بزرگ‌تر» و از ایشان پرسیدند، جهاد اکبر چیست؟ فرمود: «جهاد با نفس» و این مسئله، بیانگر اهمیت مبارزه با نفس در کنار مبارزه با دشمنان است. رئیس مؤسسه علمی-فرهنگی

در مدرسه علمی قائم علیه السلام پذیرد، ضمن بازدید از بخش‌های مختلف با مدیران، استادان و طلاب این مدرسه علمی، دیدار و گفتگو کرد. عضو مجلس خبرگان رهبری در این دیدار ضمن تبریک دهه فجر انقلاب اسلامی، پیروزی این انقلاب را معجزه تاریخ اسلام برشمرد و بیان کرد: پیروزی انقلاب اسلامی، نه برای تحلیلگران، بلکه برای ارکان نهضت انقلاب اسلامی هم قابل

با بهره‌گیری از بیانات امام راحل (ره) و رهبری، این انقلاب در پیدایش و تداوم، هدیه‌ای الهی است که با دو عامل انگیزه الهی و تحقق حاکمیت ارزش‌های اسلامی محقق شده است. عضو مجلس خبرگان رهبری در پاسخ به این پرسش که اگر ما بخواهیم از انقلاب اسلامی دفاع کنیم، چه تکلیف مشخصی بر عهده ماست، با استناد به روایتی از پیامبر

دارالحدیث اظهار داشت: غالباً این روایت را در حوزه مسائل اخلاقی مطرح می‌کنند؛ اما این روایت از جنبه‌ای سیاسی و مدیریتی نیز برخوردار است؛ چنانچه گویی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، در آینده نزدیک این را پیش‌بینی می‌کرد که مسلمانانی که از فتوحات بازگشته بودند، به دلیل عدم توفیق در جهاد با نفس با یکدیگر اختلاف پیدا کنند و موجب‌تاش شکست آنان در آینده

نزدیک فراهم خواهد شد.

آیت الله محمدی ری شهری گفت: فراموش نکنیم که این انقلاب آسان به دست نیامده و ثمره هزار و چهارصد سال تلاش‌های حوزه‌های علمیه و مجاهدت علما و خون‌های بی‌شماری است که در این مسیر جاری شده است و کسانی خواهند توانست از دستاوردهای انقلاب اسلامی محافظت کنند که در جهاد اکبر پیروز شوند.

آیت الله محمدی ری شهری بروز فتنه‌های اخیر را نیز در مسیر دشمنی‌های همیشگی با انقلاب اسلامی دانست و گفت: در روایت آمده است که از فتنه

آخرالزمان نهراسید؛ زیرا باعث می‌شود که شرایط بر شما روشن‌تر شود و چهره‌دوستان از دشمنان متمایز گردد.

عضو مجلس خبرگان رهبری همچنین در این دیدار به بیانات امام خمینی رحمته‌الله‌علیه بعد از وقوع کودتای نوزدهم در دیدار با روحانیون و ائمه جمعه و جماعات اشاره کرد و گفت: امام خمینی رحمته‌الله‌علیه در آن دیدار فرمودند: من از تسلیحات نظامی دشمن و از کودتا هیچ هراسی ندارم؛ بلکه هراس من همه از این است که ما روحانیون به وظایف خودمان درست عمل نکنیم و آن وقت مردم خودشان ما را کنار خواهند گذاشت و دشمن به اهداف خودش

در ضربه زدن به اسلام و انقلاب موفق خواهد شد. از این رو مهم‌ترین وظیفه روحانیت حفظ اعتماد مردم و نیز تقویت انگیزه الهی و وحدت کلمه است.

تولیت آستان مقدس حضرت عبدالعظیم الحسنی علیه‌السلام در این دیدار، زحمات و تلاش‌های آیت الله هاشمی علیا در خدمت‌رسانی به انقلاب، مردم و روحانیت را بسیار ارزشمند و ستودنی برشمرد و بیان کرد: ایشان در واقع حجت است برای روحانیت و در سال‌های متمادی، موفق به ارائه خدمات علمی به مردم بوده و الحمدلله توفیقات شایسته‌ای نصیبشان شده است.

معناشناسی کفر و کافر در قرآن کریم

آیت الله محمدی ری شهری در جلسه هفتگی تفسیر قرآن کریم - پنهان کردن باورهای موهوم. آیت الله محمدی ری شهری اظهار

عضو مجلس خبرگان رهبری، با استناد به آیه ۲۵۶ سوره بقره گفت: ممکن است در ظاهر تصور شود، کافر همیشه به معنای بد به کار می‌رود، در حالی که اقسام کفر عبارت‌اند از: کافری که فاقد مدح و ذم است، همچون کشاورزی که دانه را در دل خاک پنهان می‌کند و کافر نیکو یعنی کسی که پنهان‌کننده باطل است و کافر نکوهیده که پنهان‌کننده حق به شمار می‌رود.

رئیس دانشگاه قرآن و حدیث همچنین در ادامه با استناد به آیه ۵۲ سوره مبارک عنکبوت بیان کرد: انواع کفر نکوهیده به معنای کفر جحود، شامل کفر جهلی و کفر عملی می‌شود؛ از این رو امام باقر علیه‌السلام در روایت شریفی می‌فرماید: «اگر بندگان، آن گاه که نمی‌دانستند، درنگ می‌کردند، گرفتار انکار و کفر نمی‌شدند» در روایت دیگری از حضرت

داشت: خداوند می‌فرماید: مثل دنیا از هر حیث آن همچون مال، ریاست و انواع شهوات و دارایی‌های دنیایی، مثل گیاهان روئیده شده در فصل بهار است که چشم‌ها را خیره می‌کند، و بیننده تصور می‌کند که همیشه این گیاهان سرسبز و خوش‌منظر خواهند بود، در حالی که در گردش ایام فصل خزان و فصل زمستان، وضعیت ظاهری آن تغییر خواهد کرد.

که هر هفته یکشنبه‌ها بعد از نماز عشا در مصلاهی بزرگ ری برگزار می‌شود. در تفسیر آیه ششم از سوره مبارک بقره گفت: ریشه کفر به معنای پنهان کردن و کافر به معنای پنهان‌کننده است، که در قرآن کریم هم دارای اقسام مختلف است و هم این که این پنهان کردن هم جنبه مادی دارد، مثل پنهان کردن دانه زیر خاک و نیز جنبه معنوی همچون

علی علیه السلام آمده است که: «اگر بندگان، به گاه ندانستن، [از اظهار نظرها] باز می ایستادند، کافرو گم راه نمی شدند». آیت الله محمدی ری شهری، در پایان

جلسه افزود: کنترل خشم و غضب و همچنین پوشاندن عیوب دیگران، از بهترین سجایای اخلاقی است؛ زیرا صفت ستاریت از صفات خدای متعال

به شمار می رود و خداوند، این رفتار را میان بندگان خود دوست دارد، که بدی ها را پنهان کنند و خوبی ها را ظاهر نمایند.

عیادت خادمین آستان مقدّس حضرت عبدالعظیم علیه السلام از بیماران بیمارستان تخصصی پوست رازی

در ایام شهادت حضرت زهرا علیها السلام، خادمین آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام از بیماران بخش های مختلف بیمارستان پوست رازی عیادت به عمل آوردند. جمعی از خادمین این بارگاه ملکوتی، با حضور در بیمارستان پوست رازی،

ضمن عرض تسلیت به مناسبت ایام شهادت حضرت زهرا علیها السلام و آرزوی سلامتی و صحّت برای بیماران آن مرکز، با اهدای بسته های متبرک از ایشان عیادت کردند. در این دیدار، ریاست بیمارستان پوست رازی اعلام آمادگی کرد تا

به صورت هفتگی، تیمی متشکل از متخصصان، پزشکان و پرستاران را جهت درمان رایگان بیماری های پوستی و همچنین برگزاری کلاس های آموزشی در خصوص چگونگی مراقبت و رفتار با بیماران پوستی به دارالشفاء کوثر آستان مقدّس اعزام نماید.

به سوگ نشستن قبله تهران در سال روز شهادت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

حرم مطهر حضرت عبدالعظیم علیه السلام هم زمان با سال روز شهادت یگانه دختر نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله، حضرت فاطمه زهرا علیها السلام غرق در ماتم و عزا شد. همزمان با سال روز شهادت دخت نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله، عزاداران از اقصی نقاط استان تهران و همچنین مجاوران حرم حضرت عبدالعظیم علیه السلام با حضور در حرم مطهر ایشان با برپایی آیین های عزاداری به سوگ نشستند.

صحن های مختلف حرم مطهر حضرت عبدالعظیم علیه السلام میزبان شیفتگان اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام بود که با دلی آکنده از غم به این مکان مقدس آمدند تا سال روز شهادت ریحانه نبی را به محضر حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، حضرت

عبدالعظیم علیه السلام و رهبر معظم انقلاب تسلیت بگویند. قبله تهران، سراسر در سوگ شهادت حضرت صدیقه کبری علیها السلام سیاه پوش شد و پرچم های سیاه برافراشته بر گنبد نورانی حرم حضرت عبدالعظیم علیه السلام، خیابان ها و میدان ها و حضور عزاداران بر گرداگرد حرم مطهر، غوغایی از شور عشق و ارادت به خاندان اهل بیت علیهم السلام را به نمایش گذاشت.

برگزاری کلاس‌های فرهنگی، هنری و آموزشی در آستان مقدّس حضرت عبدالعظیم علیه السلام

به همت اداره کل فرهنگی و در آستان حضرت عبدالعظیم فرهنگی، برنامه‌های مختلف حسنی علیه السلام در حال اجراست که می‌تواند ضمن غنای فرهنگی، هنری و آموزشی

کارگاه آموزش خانواده موفق از دیدگاه اسلام با موضوع «مدیریت زمان»

آخرین جلسه از دومین دوره آموزش خانواده موفق که به همت اداره کل امور برنامه‌های فرهنگی و آموزشی آستان مقدّس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام با سخنرانی خانم سلیمانی و حضور تعداد پنجاه نفر از خواهران، در تاریخ هفدهم بهمن ماه ۹۶ در تالار شیخ صدوق برگزار شد. مدیریت زمان و اهمیت برنامه‌ریزی و اولویت‌بندی امور در زندگی، موضوعی بود که با نظر شرکت‌کنندگان در این جلسه بررسی شد. سلیمانی ضمن ترسیم جدول زمانبندی امور در زندگی به اهمیت دادن به اولویت کارها اشاره کرد و افزود: تقسیم‌بندی کارها به امور مهم، فوری و غیر فوری و اختصاص اولویت به هر یک از کارها، موجب تسهیل در انجام شدن امور و مدیریت زمان می‌شود. این استاد دانشگاه با تأکید بر قدر شمردن فرصت‌ها در زندگی اظهار داشت: تلاش و پشتکار در زندگی و انجام کارها با حذف موانع کوچک و بزرگ‌نمایی نکردن آنها به عنوان عاملی جهت عدم موفقیت، موجب انجام شدن به موقع و درست کارها خواهد بود.

دوره تربیت مربی مهد و پیش دبستان

دوره تربیت مربی مهد و پیش دبستان با تدریس استادان جهاد دانشگاهی در آستان مقدّس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام برگزار شد. این دوره با حضور تعداد ۵۱ نفر از خواهران اداره کل امور برنامه‌های فرهنگی و آموزشی در آستان مقدّس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام برگزار شد. ۹۶ در سالن اندیشه برگزار شد. آشنایی با اختلالات رفتاری و عاطفی کودکان، مفاهیم اجتماعی دینی، بیماری شایع کودکان، روان‌شناسی رشد، شیوه‌های قصه‌گویی برای کودکان، بازی و اسباب‌بازی، آشنایی با کمک‌های اولیه، از مهم‌ترین سرفصل‌های آموزشی این دوره بود. لازم به یادآوری است به شرکت‌کنندگان در این دوره، گواهی‌نامه پایان دوره جهاد دانشگاهی اعطا شد.

کلاس آموزش خطاطی

خواهران با تدریس استاد حسنی با حضور ۳۲ نفر از هنرآموزان علاقه مند به مدت دو ماه در سالن اندیشه جوان برگزار شد.

دو گروه خواهران و برادران برگزار شد. این کلاس‌ها ویژه برادران با تدریس استاد یعقوبی و ویژه

با هدف ترویج فعالیت‌های فرهنگی و هنری کلاس آموزشی خطاطی توسط اداره کل امور برنامه‌های فرهنگی و آموزشی در

کلاس هنری قطاعی

درمی‌آورد و با سپاساندن آن بر زمین‌های به رنگ دیگر، اثر جدیدی به وجود می‌آورد. این هنر با قدمت چهارصد ساله از دوران تیموری، یکی از بدیع‌ترین میراث ذوق و زیبایی‌شناسی ایران محسوب می‌شود که در متون برخی از قرآن‌ها و دیوان‌ها دیده می‌شود.

توسط اداره کل امور برنامه‌های فرهنگی و آموزشی برگزار شد. لازم به یادآوری است هنر «قطاعی» یا قطعه کردن کاغذ، یکی از رشته‌های ظریف و دقیق هنری است که در آن هنرمند پس از طراحی روی کاغذ، نقش را با قیچی یا کارت مخصوص از میان کاغذ

کلاس آموزشی هنر قطاعی ویژه خواهران علاقه مند در تاریخ بهمن ماه ۹۶ در سالن اندیشه برگزار شد. این کلاس هنری با شرکت تعدادشش نفر از خواهران علاقمندان و آموزش استاد رضائی با هدف آموزش هنرهای آذینی ایرانی و اسلامی به مدت ده جلسه

برنامه فرهنگی «معرفت زیارت» در مصلاي بزرگ ری

زیارت، ثواب زیارت مطالبی عنوان و نیز مفاهیم تعمیق باورهای دینی در خصوص زیارت به حاضران در این برنامه معرفت‌افزایی ارائه می‌شود.

این آستان مقدس برگزار می‌شود. در این برنامه که با سخنرانی خادمان و همکاران اداره کل امور برنامه‌های فرهنگی و آموزشی برگزار می‌شود، فضایل زیارت، شناخت حضرت، امام‌زادگان، آداب زیارت، اثرات معنوی

با هدف معرفی مقام والای حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام، حضرت حمزه علیه السلام و امام‌زاده طاهر علیه السلام، برنامه فرهنگی «معرفت زیارت» همه‌روزه در مصلاي بزرگ ری و سالن اندیشه برای گروه‌های دانش‌آموزی و سایر زائران

مراسم عقد در اتاق عقد تالار اندیشه

حسنى علیه السلام پیوند ازدواج خود را در کنار آستان شریف ایشان برگزار و زندگی خویش را با نورانیت حضرت سید الکریم آغاز می‌کنند.

در این مراسم که با حضور خانواده‌های عروس و داماد برگزار می‌شود، زوج‌های جوان با توسل به اهل بیت علیهم‌السلام و حضرت عبدالعظیم

هم‌زمان با ایام الله دهه مبارک فجر، در تاریخ بیستم بهمن ماه مراسم دو پیوند مبارک ازدواج در اتاق عقد تالار اندیشه برگزار شد.

مراسم جشن تکلیف دانش‌آموزان

مسابقه فرهنگی، اجرای نمادین فرشته خوب و بد با تن‌پوش‌های عروسکی، اهدای جوایز و برگزاری نماز شکر در طول سال تحصیلی برای مدارس استان تهران برگزار می‌کند.

اداره کل امور برنامه‌های فرهنگی و آموزشی آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام با هدف تعمیق باورهای دینی، مراسم جشن تکلیف ویژه دختران دانش‌آموز را برنامه‌هایی از جمله بیان احکام تکلیف، اجرای

مراسم با شکوه فرهنگی-مذهبی جشن تکلیف دختران دانش‌آموزان مدارس مختلف استان تهران در تاریخ پانزدهم بهمن ماه سالجاری با حضور دو گروه ۶۶ و ۶۱ نفری در مصلاي بزرگ ری برگزار شد.

مهم‌ترین انتظار شهدا: استقرار ارزش‌های دینی و در رأس آنها، برقراری عدالت اجتماعی است

تولیت آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام گفت: مهم‌ترین پیام خون شهدا و مهم‌ترین انتظار شهدا، استقرار ارزش‌های دینی و در رأس این ارزش‌ها برقراری قسط و عدالت اجتماعی در میان مردم است که اگر این ارزش مهم تحقق پیدا نکند، سایر ارزش‌ها نیز چندان از اهمیت برخوردار نخواهد بود. آیت الله محمدی ری‌شهری برای تشکیل این محفل نورانی داشته‌اند، بسیار قابل تقدیر است و فعالیت‌های ایشان نیز مطابق آنچه گزارش شده، بسیار ارزشمند است و چه زیباست که در همه نقاط ایران و در هر نقطه‌ای از جهان که خدمت‌گزاران به اسلام در آن حضور دارند، این‌گونه محافل با حضور فرزندان و خانواده‌های شهدا تشکیل گردد. آیت الله محمدی ری‌شهری

در مراسم ماهانه هیئت فرزندان شهدای اسلام در حرم مطهر حضرت امام‌زاده صالح علیه السلام و در جمع خانواده‌های معظم شهدا بیان کرد: خداوند مئان را بسیار سپاس‌گزارم که در جوار مرقد مطهر یکی از فرزندان امام موسی کاظم علیه السلام و در ایام سوگواری شهادت حضرت زهرا علیها السلام در جمع شما فرزندان و خانواده‌های عزیز شهدا حضور یافتیم. عضو مجلس خبرگان رهبری اظهار داشت: ابتکاری که تعدادی از خانواده‌ها و فرزندان شهدا این مراسم اظهار داشت: آنچه در این‌گونه محافل قابل توجه است و اختصاص به شهدا و فرزندان و خانواده محترم شهدا دارد، توجه به انتظارات و پیام خون شهدا به خانواده و فرزندان خود و نیز به جامعه و به مسئولان جامعه است و اکنون مهم‌ترین پیام خون شهدا و در رأس همه انتظارات شهدا، اقامه قسط و برقراری عدالت اجتماعی در جامعه است که این مهم، اساس اسلام است و هدف مکتب انبیا نیز رسیدن به این قله بااهمیت است. تولیت آستان مقدس حضرت

و اسلامی را در وجود خودش پیاده نکرده، نمی‌توان انتظار داشت که قیام به قسط نموده و عدالت اجتماعی را در جامعه مستقر کند. آیت الله محمدی ری‌شهری گفت: در روایتی از حضرت علی علیه السلام، در ویژگی‌های انسان کامل آمده است، او خودش را ملازم با عدالت نموده و اولین قدم در این راه نیز این است که هوا و هوس را از خود دور کرده است که در رأس تمایلات نفسانی، حب جاه و قدرت طلبی است؛ از این رو، شخص هوسران و قدرت‌طلب، توان پیاده کردن

عدالت را در جامعه نخواهد داشت. عضو مجلس خبرگان رهبری گفت: باید طی چهل سال گذشته از انقلاب اسلامی در این زمینه، کادرسازی لازم انجام می‌شد و کسانی توسط نهادهای آموزشی و پرورشی در نظام تربیت می‌شدند که از توانایی‌های لازم در این زمینه برخوردار باشند، وگرنه صرفاً با موعظه، عدالت در جامعه محقق

نخواهد شد. لذا، برای تحقق رهنمود رهبر معظم انقلاب و برای جبران این عقب‌ماندگی باید در تمام زمینه‌ها افرادی تربیت شوند که از خودسازی و توانایی‌های لازم برخوردار باشند.

آیت‌الله محمدی‌ری‌شهری گفت: متأسفانه اخیراً شیاطین داخلی در ضربه زدن و تضعیف ستون انقلاب و ولایت فقیه، با شیاطین خارجی

هم‌نوا شده‌اند و کسانی که خود باید پاسخگو باشند، ادعای سردمداری عدالت‌طلبی می‌نمایند و همان سخن از حلقوم آنها بیرون می‌زند و در نوشته‌ها و نامه‌های آنها دیده می‌شود که سخنان دشمنان اسلام و انقلاب است؛ اما مردم و خانواده‌های شهدا آگاه هستند و نخواهند گذاشت این رفتارهای ناصحیح به نتیجه برسد.

توصیه وزیر بهداشت به مراجعه به تألیفات آیت‌الله محمدی‌ری‌شهری در حوزه احادیث پزشکی

سیدحسن قاضی‌زاده هاشمی در گفتگوی اختصاصی با صدای سلامت درباره طب اسلامی گفت: بهتر است در این زمینه به آثار آیت‌الله‌ری‌شهری و نیز علمایی که صاحب نظر هستند مراجعه شود؛ ایشان در رابطه با همین موضوع، دو جلد کتاب هم نوشته‌اند.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در حاشیه بازدید از بیمارستان امین و سلامتکده طب سنتی افزود: بخشی از آن چیزی که برخی به نام طب اسلامی معرفی می‌کنند، شامل سوء استفاده‌هایی است که از توصیه‌های ائمه اطهار علیهم‌السلام می‌شود.

هاشمی خاطر نشان کرد: روایات و احادیث ارزشمندی درباره خواص خوراکی‌ها و نکات پیشگیری؛ داریم ولی خیلی مهم است که بدانیم این موارد در چه سنی، برای

چه فردی، در چه شرایطی و به چه میزانی مورد استفاده قرار بگیرد.

وزیر بهداشت گفت: بزرگانی چون آیت‌الله جوادی آملی و آیت‌الله مکارم شیرازی که در علم دین بسیار دانا هستند هم نظر به نبود طب اسلامی دارند و نباید سیاه‌نمایی کرد و حرف‌های غیر واقع از قول برخی افراد موّجه در کشور برای رسیدن به برخی اهداف مطرح کرد.

هاشمی گفت: برخی نباید بین طب مدرن و موضوعی به

نام «طب اسلامی» خط کشی بکنند و دستاوردهای بشری را زیر سؤال ببرند؛ چرا که این موضوع را نه دین و مراجع و نه عقل ما درست می‌داند.

وزیر بهداشت در پایان گفت: مردم جامعه از مزایای طب ایرانی بهره‌مند هستند و پزشکان هم باید بپذیرند که طب ایرانی، یک طب مکمل با ظرفیت بسیار خوبی است و از طرفی هم افرادی که ناباب هستند نباید دین را وسیله سودجویی خود قرار دهند.

معناشناسی کفر نکوهیده از منظر قرآن کریم

آیت الله محمدی ری شهری در جلسه هفتگی تفسیر قرآن کریم که هر هفته یکشنبه‌ها بعد از نماز عشا در مصلاهی بزرگ ری برگزار می‌شود، در تفسیر آیه ششم از سوره مبارک بقره گفت: کفر نکوهیده در قرآن مجید در چند معنا به کار رفته که یکی از آنها کفر جودی است که این کفر نیز دو قسم است یکی، «کفر جهلی» به معنای جاهلی که جهل خود را پنهان می‌کند و دیگری «کفر علمی» یعنی عالمی که علم خود را پنهان می‌کند، از جمله موارد آن به شمار می‌روند.

آیت الله محمدی ری شهری بیان کرد: در بیان نمونه‌ای از کفر جهلی با استناد به آیه ۲۴ سوره مبارکه جاثیه اظهار داشت: در این آیه شریف آمده است: «گفتند که زندگی بجز همین زندگی دنیا نیست، بعضی می‌میرند و بعضی دیگر زنده می‌شوند و ما را جز روزگار نمی‌میراند. آنها هیچ علمی به این مطلب ندارند و جز این نیست که خیال بافی می‌کنند و تخمین می‌زنند». از این رو به نظر می‌رسد، این آیه شریف درباره کلام کفاری

است که بر اساس ظن و گمان، منکر حقیقت می‌شوند.

رئیس دانشگاه قرآن و حدیث بیان کرد: فردی می‌خواست با امام صادق علیه السلام، درباره وجود خدا بحث کند. هنگامی که امام از طواف فارغ شد، او نزد امام آمد و در برابرش نشست. گروهی از شاگردان امام نیز حاضر بودند. آن‌گاه امام علیه السلام در آغاز فرمود: «قبول داری که این زمین زیر و رو و ظاهر و باطن دارد؟». آن فرد گفت: آری قبول دارم. سپس امام علیه السلام فرمود: «آیا زیر زمین رفته‌ای؟ می‌دانی که در زیر زمین چه خبر است؟» و او پاسخ داد: چیزی از زیر زمین نمی‌دانم؛ ولی گمان می‌کنم که در زیر زمین، چیزی وجود ندارد. امام علیه السلام فرمود: «گمان و شک، یک نوع درماندگی است؛ آن‌جا که نمی‌توانی به چیزی یقین پیدا کنی. آیا به آسمان بالا رفته‌ای؟ آیا می‌دانی که در آسمان چه خبر است و چه چیزها وجود دارد؟». دوباره پاسخ شنید: خیر. در این حال امام علیه السلام فرمود: «عجب!

تو که نه به مشرق و نه به مغرب رفته‌ای، نه به داخل زمین فرو رفته‌ای و نه به آسمان بالا رفته‌ای، و نه بر صفحه آسمان‌ها عبور کرده‌ای تا بدانی در آن‌جا چیست، و با آن همه جهل و ناآگاهی، باز منکری که آن‌جا کسی وجود دارد؟ آیا شخص عاقل، چیزی را که از وجود آن آگاه نیست، انکار می‌کند؟». سپس امام علی علیه السلام توضیح داد: «که تو نسبت به وجود خدا شک داری، نه این که منکر او باشی». وی گفت: همین طور است. در ادامه امام علیه السلام قدری درباره ادله خداشناسی صحبت کرد و او ایمان آورد.

عضو مجلس خبرگان رهبری، در ادامه با استناد به آیه چهارده سوره مبارک نمل «انکار کردند آیات نهی را و حال آن که در نفس خود یقین پیدا کردند از روی ظلم و تکبر و بلندپروازی، پس نظر کن چگونه بوده است عاقبت فساد کنندگان» گفت: در این آیه شریف به کفر علمی اشاره شده است، یعنی کسانی که به صورت قلبی علم دارند؛ اما در پی

عناد و تکبر و نخوت یا هر انگیزه دیگری، علم خود را می پوشانند و حقیقت درونی خویش را منکر می شوند. آیت الله محمدی ری شهری همچنین با استناد به آیه چهل سوره مبارک بقره که در آن آمده است: «و

چون ایشان را از جانب خدا کتابی آمد و او را شناختند، هر چند کتابشان را هم تصدیق کرده بود و با آن که زان پیش خواستار پیروزی بر کافران بودند، به او ایمان نیاوردند که لعنت خدا بر کافران باد.»، این نوع از کفر را نیز کفر علمی برشمرد و بیان کرد: در این آیه

شریف، صحنه دیگری از لجاجت ها و هواپرستی های یهود را مطرح می کند که آنها بر اساس بشارت های کتب آسمانی، علم به ظهور پیامبر صلی الله علیه و آله داشتند؛ ولی بعد از ظهور پیامبر اسلام، با آن که نشانه های وی را موافق با آنچه در تورات بود یافتند، کفر ورزیدند.

ضرورت تلاش دانشگاه ها در مسیر اعتلای ایران اسلامی

آیت الله محمد محمدی ری شهری در دیدار دانشگاهیان واحد یادگار امام خمینی رحمته الله علیه شهرری گفت: دانشگاه ها آن گونه که باید و شاید در مسیر اعتلای ایران اسلامی تلاش نکرده اند و باید در راستای اصلاح برنامه های فرهنگی، پیش بینی و برنامه ریزی صحیح در نحوه برخورد با دانشجویان و هدایت آنان به سمت دین، گام اساسی بردارند و دانشجویان را به گونه ای امر به معروف و نهی از منکر کنند که از دین گریزان نشوند. آیت الله ری شهری با اشاره به ویژگی های یک مدیر موفق اظهار کرد: «اگر هر انسانی در حیطة

وظایفی که به او محول می شود، به درستی کار خود را انجام دهد و از امکانات و منابع در دسترس برای تحقق اهداف سازمانی، تمام سعی و تلاش خود را به کار گیرد، مشکلات و معضلاتی که امروزه گریبانگیر جامعه است برطرف می شود. عضو مجلس خبرگان رهبری با اشاره به فضایل معنوی نماز به نقل از آیت الله قاضی عنوان کرد: اگر افراد با فضیلت های نماز اول وقت آشنا شوند، گره از کار آنان باز می شود و اگر با اخلاق و ایمان و در پی کسب رضایت خداوند متعال کاری را انجام دهند خداوند آنان را یاری می کند.

رئیس دانشگاه قرآن و حدیث با اعلام آمادگی و همکاری تولید آستان مقدس حضرت عبدالعظیم الحسنی علیه السلام گفت: امیدوارم با برنامه ریزی صحیح گام های فرهنگی بزرگی بر اصلاح مشکلات جامعه بخصوص قشر جوان برداریم. رئیس واحد یادگار امام خمینی رحمته الله علیه شهرری هم با تشکر از این دیدار و پیرو منویات مقام معظم رهبری که فرمودند «امید را در جوانان زنده کنید» گفت: آماده پیگیری مشکلات شهری هستیم و این واحد دانشگاهی که به عنوان الگوی متولی کاهش شرف و فقر در شهرستان ری انتخاب

شده است، در این زمینه، آمادگی برگزاری کارگاه‌های آموزشی قبل از ازدواج و بعد از ازدواج را دارد.

دکتر سعید قاضی مغربی افزود: با برنامه‌ریزی دقیق و صحیح و انتخاب این واحد دانشگاهی به عنوان دانشگاه حل مسئله، نوآور و پژوهش‌محور باید به سهم خود گامی اساسی در جهت حل مشکلات صنعت و جامعه برداریم؛ چرا که دانشجویان، فرزندان ما هستند و معضلات آنان به نوعی ما را ناراحت و درگیری می‌سازد و در این راستا ما از هرگونه انتقاد و پیشنهاد از سوی اولیا و دانشجویان استقبال می‌کنیم. وی با اشاره به ظرفیت‌ها و

پتانسیل‌های موجود در این واحد دانشگاهی بیان کرد: واحد یادگار امام خمینی رحمته‌الله علیه شهرری همجوار با حرم مطهر و نورانی حضرت امام خمینی رحمته‌الله علیه، حرم عبدالعظیم الحسنی رحمته‌الله علیه و گلزار شهداست. دارای سی هکتار زمین با کاربری آموزشی، هفت دانشکده مصوب، ۳۵۰ عضو هیئت علمی و ۱۱۰۰ عضو مدعو، ۲۵ هزار دانشجو، سوله‌های مختلف و امکانات کارگاهی و آزمایشگاهی مجهز و ۲۰۳ رشته در مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی می‌تواند در زمینه‌های مختلف و پروژه‌های تحقیقاتی نقش مهم و تأثیرگذاری

داشته باشد.

قاضی مغربی با اشاره به موقعیت جغرافیایی این واحد دانشگاهی گفت: ارتباطات با مسئولان شهرستان ری، اداره صنعت، معدن و تجارت این شهرستان و استان تهران و در اختیار قرار دادن دفاتری به آنان در دانشگاه برای حل مشکلات، از دیگر برنامه‌هایی بوده که در این چند ماه مدیریتی بنده اجرا شده است و اعضای هیئت رئیسه، استادان و کارکنان، آمادگی اجرای طرح‌های پژوهشی با دانشگاه قرآن و حدیث و پژوهشگاه‌های آستان مقدس حرم عبدالعظیم الحسنی رحمته‌الله علیه را دارد.

برگزاری همایش ملی «از گیتی تا کیهان» در آستان مقدس حضرت عبدالعظیم رحمته‌الله علیه

همایش ملی «از گیتی تا کیهان» و اهدای دهمین جایزه علمی و ترویجی حضرت عبدالعظیم رحمته‌الله علیه به همت مرکز نجوم و علوم نوین آستان مقدس حضرت عبدالعظیم الحسنی رحمته‌الله علیه و با همکاری انجمن نجوم ایران و انجمن رشد و توسعه دانش سپهر، در تاریخ دهم اسفند ماه در تالار شیخ صدوق رحمته‌الله علیه آستان مقدس حضرت عبدالعظیم

حسنی رحمته‌الله علیه برگزار شد.

رئیس این همایش، حجت‌الاسلام محمد تقدیری، رئیس مرکز نجوم و ستاد استهلال استان تهران و سپهر اربابی کیهان‌شناس و عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی قم، دبیر علمی همایش بودند.

در این همایش سی مقاله از سوی پژوهشگران ارسال شد و

پس از داوری، ده مقاله به صورت سخنرانی و هفت مقاله به صورت پوستر ارائه شدند که دهمین جایزه علمی- ترویجی حضرت عبدالعظیم حسنی رحمته‌الله علیه به دکتر یوسف ثبوتی، پژوهشگر و استاد فیزیک اهدا شد و از وی تجلیل به عمل آمد.

لازم به یادآوری است سپهر آربابی، عضو هیئت علمی دانشگاه قم، میرتربابی، عضو هیئت علمی دانشگاه الزهراء، سهراب راهوار، عضو هیئت علمی دانشگاه شریف و معین مصلح عضو هیات علمی دانشگاه شیراز، از اعضای هیئت داوران این همایش بودند.

نادیده گرفتن نیکی دیگران با گفتار یا رفتار، کفر نعمت است

آیت الله محمدی ری شهری در جلسه هفتگی تفسیر قرآن کریم. که هر هفته یکشنبه‌ها بعد از نماز عشا در مصلاهی بزرگ ری برگزار می‌شود.، در تفسیر آیه ششم از سوره مبارک بقره گفت: کفر نكوهیده چند نوع دارد، کفر جلودی که آن نیز دو گونه است: کفر علمی و کفر جهلی و نیز کفر نعمت که

بلقیس به چشم برهم زدنی نزد حضرت سلیمان حاضر شد و او این توانایی را فضلی از سوی پروردگار برای آزمایش او دانست که آیا موجب شکر یا کفران کرد، شما پاسخ آن را با نیکی بالاتری بدهید و نیز حتی اگر کسی به انسان بدی نمود، با او را با نیکی پاسخ بدهیم. رئیس دانشگاه

«نادیده گرفتن نیکی دیگران با گفتار یا رفتار» معنای می‌شود.

نعمت می‌شود؟! از این رو در این آیه، «کفر» به معنای نادیده گرفتن نعمت آمده است.

آیت الله محمدی ری شهری در بیان نمونه‌ای از کفر نعمت با استناد به آیه چهل از سوره مبارک نمل اظهار داشت: این آیه شریفه مربوط به داستان حضرت سلیمان و بلقیس و در خصوص آن هنگام است که توسط یکی از یاران حضرت سلیمان، تخت پادشاهی

رئیس دانشگاه قرآن و حدیث بیان با استناد به آیه هفت سوره ابراهیم گفت: در این آیه شریف نیز «کفر» به معنای نادیده گرفتن نعمت آمده است و تأکید شده است که شکر نعمت، موجب ازدیاد نعمت خواهد شد و کفران نعمت، عذاب

قرآن و حدیث همچنین در ادامه گفت: اگر کسی به انسان نیکی کرد و انسان در مقابل به او بدی نمود، بالاترین مصادیق «کفر نعمت» به شمار می‌رود.

آیت الله محمدی ری شهری بیان کرد: یکی از نصایح امیرالمؤمنین علیه السلام به امام حسن علیه السلام این است که انسان‌های پست نعمت‌ها را ناسپاسی می‌کنند.

رونمایی از نسخه عربی کتاب «فرهنگ نامه اعتکاف» تألیف آیت الله ری شهری

در آستانه ولادت با سعادت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام آیین اختتامیه پنجمین جشنواره جامع بین المللی ادبی، هنری اعتکاف در آستان قدس رضوی برگزار شد. این برنامه با حضور فعالان علمی و اجرایی کشور و مدیران فرهنگی آستان قدس رضوی در تالار قدس کتاب خانه مرکزی حرم مطهر رضوی برگزار شد. در این مراسم باشکوه، از

نسخه عربی کتاب «فرهنگ نامه اعتکاف» تألیف آیت الله محمدی ری شهری و چند کتاب دیگر در حوزه اعتکاف رونمایی شد. در ابتدای این آیین، تعدادی از نویسندگان آثار این جشنواره، موضوعاتی را در مورد آثار خویش تبیین کردند و به آسیب شناسی برخی از برنامه‌های فرهنگی پرداختند. میزگرد پایانی این جشنواره با حضور حجج اسلام والمسلمین

سید جلال حسینی، معاون تبلیغات آستان قدس رضوی، سید محمدباقر تکیه‌ای، مسئول برگزاری جشنواره بین المللی اعتکاف و حسین مرادی دولت

آبادی، مدیر کل فرهنگی جامعه المصطفی و آقای بارگاهی، مدیرکل اماکن متبرکۀ آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام برگزار شد. در پایان نیز از بیست

نفر از برگزیدگان پنجمین جشنواره جامع بین المللی ادبی، هنری اعتکاف، تجلیل به عمل آمد.

خطر دین التقاطی و فرجام خطرناک جامعه التقاطی در دنیا و آخرت

آیت الله محمدی ری شهری در جلسه هفتگی تفسیر قرآن کریم. که هر هفته یکشنبه‌ها بعد از نماز عشا

و خدا در موارد عدیده‌ای آنها را خوار و ذلیل نمود و البته در انتهای آیه شریف تصریح شده است که روز

شده که در آن خدای متعال بنی اسرائیل را سرزنش می‌کند که با وجود پیمان و میثاقی که داشتند، همدیگر

در مصلاهی بزرگ ری برگزار می‌شود. در تفسیر آیه ششم از سوره مبارک بقره در بیان اقسام کفر نکوهیده گفت: کفر جحودی، شامل کفر علمی و کفر جهلی می‌شود و نیز کفر نعمت و کفر معصیت، به معنای نافرمانی خداوند سبحان از اقسام کفر نکوهیده به شمار می‌رود.

آیت الله محمدی ری شهری با استناد به آیه ۸۵ سوره مبارک بقره اظهار داشت: در این آیه شریف آمده است که آیا به بعضی از کتاب ایمان می‌آورید و بعضی دیگر را کافر می‌شوید؟ و جزای کسی که چنین کند، جز خواری در زندگی دنیا چیزی نیست. در این آیه شریف «خزی» به معنای ذلت و پستی و خواری است

قیامت به طرف شدیدترین عذاب بر می‌گردند و به سبب اعمالشان و آنچه کسب کرده‌اند؛ که خداوند از آنچه می‌کنید غافل نیست.

عضو مجلس خبرگان رهبری گفت: خدای متعال در آیه ۸۵ سوره مبارک بقره نسبت به خطر التقاط و افرادی که بخشی از دین را می‌پذیرند و بخشی را رها می‌کنند، به احکام فردی عمل می‌کنند، ولی نسبت به مسائل اجتماعی بی‌تفاوت‌اند، هشدار داده است و بر همین مبنا جامعه دینی التقاطی باید در انتظار خواری دنیوی و عذاب اخروی باشد.

رئیس دانشگاه قرآن و حدیث همچنین در ادامه توضیح آیه یاد

را کشتند و یکدیگر را از سرزمین‌ها و خانه‌های‌شان بیرون کردند و به عاقبت سختی دچار شدند، گفت: نشانه ایمان واقعی، التزام عملی به احکامی است که حتی مطابق میل انسان نیست.

آیت الله محمدی ری شهری همچنین با استناد به آیات ۳۰ تا ۳۴ سوره مبارک بقره گفت: خدای متعال می‌فرماید: «به فرشتگان گفتیم: برای آدم سجده کردند، مگر ابلیس که خودداری کرد و تکبر ورزید و از کافران بود». از این رو بنیانگذار دین التقاطی، شیطان شناخته می‌شود که سال‌ها به عبادت می‌پرداخت؛ اما از دستور خدای متعال سر باز زد.

عضو مجلس خبرگان رهبری همچنین با استناد به روایتی در شأن نزول آیه شریف «وإن کادوا لیفتنونک عن الذی أوحینا إلیک» گفت: این آیه، طبق روایت دربارهٔ قبیله‌ای است که به پیغمبر صلی الله علیه و آله گفتند: ما حاضریم مسلمان شویم و با شما همراهی کنیم، به سه شرط: اول این که شما در نمازتان خم می‌شوید و سپس به خاک می‌افتید و سجده می‌کنید. این کار برای ما بسیار دشوار است. این کار را از ما بردارید. روی خاک افتادن، در شأن

ما نیست (آنها از اشراف بودند و تکبر و تفرعن داشتند)؛ دوم آن که بت‌ها را به دست خود نشکنیم؛ و سوم آن که، یک سال دیگر از بت لات استفاده کنیم. در این باره قرآن می‌فرماید: «نزدیک بود که تحت تأثیر قرارگیری» و سپس خدای متعال می‌فرماید: «اگر چنین کاری کرده بودی، دو برابر آنچه دیگران در چنین موردی مجازات می‌شدند، تو را مجازات می‌کردیم، و دیگر هیچ‌کس در برابر خدا تو را یاری نمی‌کرد...».

تولیت آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام در پایان پس از تبیین انواع کفر و کفار تصریح کرد: مقصود از کفاری که در آیه ششم سوره بقره به آنها اشاره شده و دعوت پیامبر و هشدار او در آنها تأثیری ندارد، هر غیر مسلمانی نیست؛ بلکه کسانی اند که پس از بعثت پیامبر صلی الله علیه و آله و روشن شدن حقیقت در برابر او ایستادند و نبوت را انکار کردند؛ یعنی کافران معاند و لجباز.

شفای مادر قاری مصری با توسل به حضرت عبدالعظیم علیه السلام

قاری مصری که برای تلاوت در شب‌های ماه مبارک رمضان به آستان مقدس دعوت شده بود، با توسل به حضرت عبدالعظیم علیه السلام شفای مادر خود را گرفت.

در سال ۱۳۸۴ که پس از موافقت آیت الله ری شهری، جناب استاد دکتر احمد احمد نعینع، از مشاهیر تلاوت قرآن مصر برای اجرای برنامه‌های تلاوت قرآن در ماه

به ایشان عرض کردم: استاد! برای حضور شما در ایران اسلامی، برنامه‌ریزی و تبلیغ شده و مدت پانزده روز مردم و رادیو تلویزیون ایران در مصلاهی بزرگ ری حضور

خادم القرآن عباس سلیمی، معاون فرهنگی و امور زائران آستان مقدس، طی حضور استاد احمد احمد نعینع در ماه رمضان سال ۱۳۸۳ خاطره‌ای از توسل ایشان به حضرت عبدالعظیم علیه السلام و شفای مادرشان بیان کرد که در ادامه می‌خوانیم:

مبارک رمضان به این آستان مقدس دعوت شده بود، بعد از یک هفته، در یکی از شب‌ها ایشان سراسیمه به بنده فرمودند که والده او سخت بیمار است و در شرایط نامناسبی به سر می‌برد و لذا ناگزیر است با نیمه‌تمام گذاردن برنامه‌های خود به مصر مراجعت نماید!

یافته و در لیالی ماه مبارک رمضان، مشتاق استماع آیات قرآن هستند و در صورت بازگشت جناب عالی به مصر، برنامه‌های ما ناقص خواهد شد. وی که از دریافت خبر بیماری والده خود، بسیار مضطرب و نگران بود از بنده جویا شد که:

«پس چه کنم؟!»

داشت!

مشرف شدم و این سومین بار یا سومین سال است.

از خداوند قادر مسئلت می‌کنم که ما را از این برکات محروم نسازد. برادران حاضر و در رأس آنها برادر ارجمند استاد عباس سلیمی و جوانان گرمی پیرامونش را دیدم که با شور و اشتیاق و عشق به قرآن کریم گوش فرا می‌دهند.

چه قدر من خوش بختم که هر

روز در این آستان مبارک به تلاوت قرآن می‌پردازم و برای مادر بیمارم دعا کردم که به فضل الهی و به برکت این مکان مقدس و به برکت اهل بیت پیامبر ﷺ شفا یافت.

برای رهبری و دولت و ملت ایران آرزو می‌کنم که پیشرفت و شکوفایی و پیروزی بر دشمنان اسلام و مسلمین را به آنها عنایت فرماید. خدایا اسلام و مسلمین را در هر جا نصرت عطا بفرما.

به او عرض کردم آیا حاضر است این موضوع را در دفتر یادبود آستان مقدس ثبت نماید که پاسخ مثبت داد. دستخط استاد نعینع که در دفتر یادبود این آستان مقدس به ثبت رسیده است:

بنده نیز بدون این که در آن لحظه توجهی به تفاوت برخی از مبانی اعتقادی فیما بین داشته باشم عرض کردم: به این آقا (حضرت عبدالعظیم علیه السلام) متوسل شوید و شفای مادر خود را بخواهید! استاد احمد نعینع با نگاهی مملو از تعجب و شگفتی پرسید: «یعنی چه کار کنم؟!»

عرض کردم: به زیارت ایشان بیایید و در آن جا برای بهبود مادر مکرمه خود دعا کنید. وی پس از یک مکث طولانی و تأملی عمیق، با این پیشنهاد موافقت کرد.

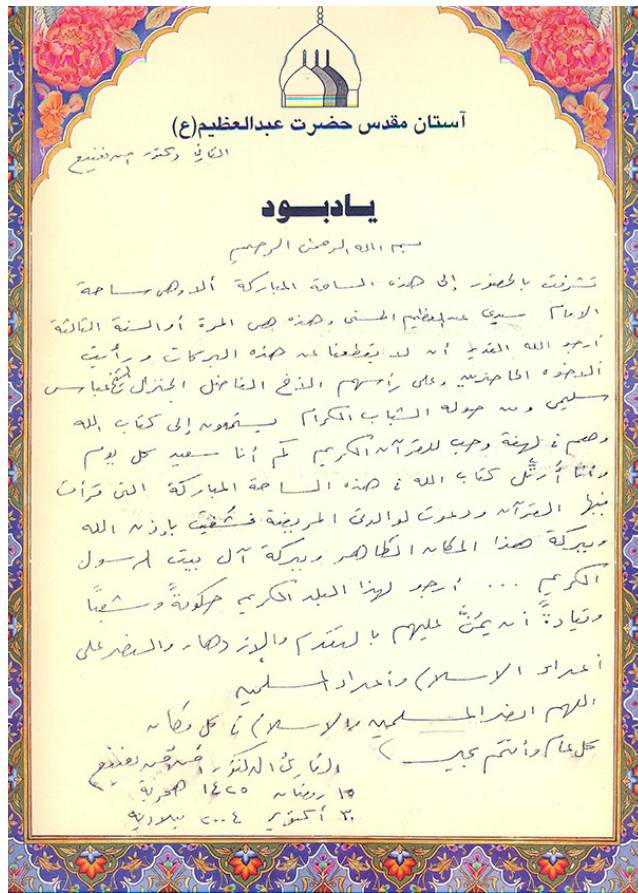
آن شب، ایشان پس از تلاوت، به زیارت مشرف شد و ضمن ادای نماز تحیت و زیارت حضرت عبدالعظیم علیه السلام برای شفای مادر

خود دعا کرد و عازم محل اقامت خود شد.

در شب بعد که استاد احمد نعینع برای تلاوت قرآن در آستان مقدس حضور یافت، در حالی که برق شادی در چشمان او مشهود بود، مرا در آغوش کشید و با شادمانی، خبر شفای والده خود را اعلام

ترجمه متن نگاشته شده توسط جناب استاد دکتر احمد احمد نعینع، قاری مشهور مصری در سال ۱۳۸۳ در مورد اجابت دعای او در آستان مقدس:

به حضور در این آستان مبارک که همانا آستان پیشوا و سرورم عبدالعظیم حسنی علیه السلام باشد،

سال نو مبارک

قاری قرآن دکتر احمد احمد

نعینع

۱۵ رمضان ۱۴۲۵ ق

۳۰ اکتبر ۲۰۰۴ م

مجموعه شش جلدی بیشتر بدانیم

مجموعه هفت جلدی گزیده متون حدیثی

قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ ■ ۰۲۵-۳۷۷۴۰۵۴۵
 آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام، صحن کاشانی ■ ۰۲۱-۵۵۹۵۲۸۶۲